

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, marrask. 15 - Wed. Nov. 15, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 45

45 cents

Itäberliiniläiset pyrkivät muurin läpi rajasotilaiden puhkaisemalla uudella ylityspaikalla Eberswalder-kadulla.

150,000 aborttimarssilla

Pääkaupungin tapahtuma yksi tuhannesta

WASHINGTON - Kymmenet tuhannet amerikkalaiset osallistuivat sunnuntaisille aborttioikeutta puoltaville mielenosoitusmarssille ilmaistakseen tyytymättömyytensä korkeimman oikeuden kesäkuisesta päätöksestä antaa osavaltioille suuremman päätösvallan aborttien suhteen.

Ensimmäinen protestitilaisuus järjestettiin auringon nousun aikoihin Kennebunkport, Mainessa. Noin 1,500-2000 ihmisen joukko oli saapunut paikallisessa kirkossa järjestettyyn tilaisuuteen.

Puhujina toimivat mm. Faye Wattleton, Planned Parenthood Federationin hallinto-

johtaja, Kate Michaelman, National Abortion Rights Action Leaguen johtaja ja Polly Bergen, Hollywood Women's Political Committee'n puheenjohtaja.

Raivaajan kirjeenvaihtaja kertoi joukon marssineen kirkolta presidentti Bushin noin kahden ja puolen mailin etäisyydellä sijaitsevan kodin edustalle.

Puhujat korostivat valinta-oikeutta. Teemana oli, että jos vastustat aborttia, sinua ei siihen pakoteta, mutta anna jokaisen päättää itse asiasta.

Edelleen puhujat sanoivat marssin olevan varoituksena poliitikoille. Heitä muistutettiin juuri edeltäneistä vaaleis-

ta, mitkä osoittivat hyvinkin selvästi aborttioikeutta kannattaneiden kandidaattien selviytyneen voittajina.

Päivän viimeisin protestimarssi pidettiin auringon laskun aikaan San Franciscossa. Väliin mahtui lukuisia tilaisuuksia eri puolilla maata.

Järjestelijät sanoivat päivän aikana järjestetyn noin 1000 mielenosoitusta yli 150 paikakunnalla. Puhujat kehoittivat naisia näyttämään, että heillä on valtaa valita paikalliset päättäjät.

Pääkaupunkiin Washington, D.C.:hen oli kokoontunut suurin joukko, noin 150,000 mielenosoittajaa.

Berliinin muuri avattiin

Itä-Saksan johto lupaa vapaita vaaleja

Itä-Saksan hallituksen ilmoitus matkustusrajoitusten poistamisesta ja Berliinin muurin avaamisesta aiheutti tungoksen rajan ylityspaikoille, kun sadattuhannet itäberliiniläiset pyrkivät kokeilemaan uutta vapauttaan.

Uutista juhlittiin muurin molemmin puolin. Ihmiset kiipesivät muurille ja hakkasivat sitä vasaroilla, viranomaisten tyytyessä rauhoittamaan rajuimpia juhlijoita vesisuihkuilla. Hurraavat länsiberliiniläiset tervehtivät rajan ylittäneitä kukilla ja shampanjalla.

Vuodesta 1961 10 jalkaa korkea, piikkilangalla päällystetty sementtimuuri on muistuttanut maailman jaosta itään ja länteen, ja estänyt itäsaksalaisten pääsyn Länsi-Berliiniin.

Muurin avaamisella tavoitellaan samaa kuin aikoinaan muurin pystyttämällä: länteen suuntautuvan massamuuton lopettamista. Itä-Saksan uusi hallitus pyrkii vakuuttamaan kansalaiset uudistusmielisyystään, jotta muuttoliike länteen pysähtyisi.

Hallituksen uhkapeli näytti onnistuvan, sillä vain prosentti yli miljoonasta viikonlopun aikana rajan ylittäneistä ilmoitti haluavansa jäädä py-

syvästi länteen. Suurin osa tyytyi ostoskierrokseen Länsi-Berliinin hyvinvarustetuissa kaupoissa.

Vapaat vaalit tulossa?

Politiikan linjasta päättävä puolueen keskuskomitea ilmoitti ehdottavansa lakia, joka takaisi "vapaat, yleiset, demokraattiset ja salaiset vaalit." Lausunnoissa mainittiin myös monipuoluehallituksen mahdollisuus.

Vapaat monipuoluevaalit ovat olleet yksi viime aikojen mielenosoitusten keskeisimmistä vaatimuksista.

Vielä kuukausi sitten hallitus sitoutui tiukasti kommunismiin, ja vastusti Puolassa ja Unkarissa tehtyjen uudistusten toteuttamista Itä-Saksassa.

Asiantuntijat suhtautuvat vielä varauksella ilmoitukseen vapaista vaaleista, sillä kommunistipuolue on pitänyt kiinni johtavan asemansa säilyttämisestä.

Bush optimistinen

Presidentti Bush toivotti Berliinin tapahtumat tervetulleiksi ja sanoi Itä-Euroopan uudistusten ansaitsevan Yh-

jatkua sivulla 7

Demokraatit vaalien voittajia

Demokratit lokakuun viimeisen päivän vaalien voittajat koko maassa. Abortista tuli keskeinen kysymys kolmessa tarkimmin seuratussa vaalis- sa, New Yorkissa, Virginiassa ja New Jerseyssä, joissa aborttia vastustavat republikaanit hävisivät demokraatisille vastaehdokkaalleen.

New Yorkin pormestari- ja Virginian kuvernöörivaalit päättyivät historiallisesti mustan ehdokkaan voittoon.

Virginian kuvernööriksi valittu L. Douglas Wilder on maamme ensimmäinen vaaleilla valittu musta kuvernööri. Virginian asukkaista on mustia vain 20 prosenttia, joten Wilder sai taakseen myös valkoiset äänestäjät.

Virginian vaalikampanjassa tärkeimmäksi aiheeksi nousi ehdokkaiden kanta aborttiin.

Wilderin vastaehdokas, republikaani J. Marshall Coleman vastusti aborttia, kun Wilder puolestaan tuki aborttioikeutta.

New Yorkin pormestari-vaalissa demokraatti David Dinkins voitti republikaanien Giulianin niukasti kahdella prosentilla äänistä.

Dinkins sai puolelleen 97 % kaupungin mustista ja 70 % latinalaissyntyisistä, mutta myös 31 prosenttia valkoisista äänestäjistä. Kampanjassaan Dinkins pyrki vetoamaan kaikkiin äänestäjiin rotuun katsomatta.

New Jerseyssä demokraatit saivat kuvernöörin paikan haltuunsa kahdeksan vuoden tauon jälkeen James J. Florion voitettua republikaanien ehdokkaan.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- Werner Wiskari's Tales from northern Europe
- Scandinavian Christmas Festival coming to NYC
- Gift suggestions from Raivaaja's bookstore on page 11

Sisäsivuilla:

- Floridan kuulumisia sivut 4 - 5
- Connecticutin kulmilla sivu 6
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Historiallinen viikko

Viime viikolla tehtiin historiaa.

Miten muuten voimme kuvata tapahtumia sekä Berliinin muurilla että omissa vaaleissamme?

Berliinin muurin murtuminen ja sen vapaa ylittäminen tuntui lähes uskomattomalta vielä vuoden päivät sitten. Jopa vielä tämän vuoden tammikuussakin Itä-Saksan silloinen johtaja, nyt virkansa jättänyt Erich Honecker puhui muurin välttämättömyydestä. Hänen mukaansa muuri ei katoaisi ainakaan viiteenkymmeneen eikä edes sataankaan vuoteen, ellei syitä sen syntyyn ole pystytty eliminoimaan. Honecker piti muuria ainoana keinona Itä-Saksan turvallisuuden takaimiseen.

Ennen pitkää Berliinin muurin "uutisvoima" katoaa. Läntisen maailman, erityisesti Länsi-Saksan, tulee onnistua osoittamaan, että se kykenee voittamaan maahan saapuneitten itäksalaisten pakolaisten synnyttämät ongelmat.

Samalla viikolla omassa maassamme pidetyt vaalit antoivat selviä merkkejä demokratian etenemisestä. Mustilla kandidaateilla oli voimaa niilläkin alueilla, joilla he ovat vähemmistönä.

Virginalaiset valitsivat itselleen mustan kuvernöörin, newyorkilaiset ja seattlelaiset puolestaan mustat pormestarit. Valinnat ovat historialliset otettaessa huomioon, että Virginian äänestäjistä vain 20 prosenttia on mustia. Seattlessa prosenttiluku on vajaa kymmenen.

New York City on muutaman viime vuoden aikana tullut tunnetuksi rasistisista yhteenotoista. Siellä vain joka neljäs äänestäjä on musta, joten David Dinkinsin voitto osoittaa selvästi ihmisten äänestävän muuta kuin kandidaatin ihonväriä. Monia muita mustia on vuosien mittaan valittu pormestareiksi, mutta useimmiten kaupungeissa, joissa mustat ovat äänienemmistönä.

Viime viikon vaalit antavat toivoa, vaikkapa vain yhden kolmannes prosenttiyksikön voimalla, paremmasta ja tasavertaisemmasta huomisesta.

Hurjan pojan paluu

Tapsa Rautavaara sai uudet tulkit

Musiikissa ja sen tekijöissä on pysyviä arvoja, jotka eivät katoa säveltäjän, tulkitsijan, ilmiön kadottua estradeilta.

Puhe ei ole nyt Mozartista, ei Beethovenista, ei edes Beatlesista. Puhe on Tapio Rautavaaran musiikista ja reissumies-mentaliteetista.

Tämän vuosikymmenen alkupuolella järjestettiin Vanhalla Ylioppilastalolla Helsingissä erittäin legendaarinen Iskelmätaivas-produktio (yksi ilta, yksi aamu), jossa vaikuttava muusikkojoukko tulkitsi mm. Tapio Rautavaaraa. Jotakuinkin näistä hetkistä lähtien on Reijo Sormusta ja Jarski Haanperää kiehtonut ajatus albumista, jolla merkittävät suomalaiset rock-artistit tulkitsisivat Rautavaaran kappaleita.

Totta se on 15. päivä kuluu kuuta, (siis tänään) jolloin markkinoille saadaan kymmenen kärkeä lukeutuvan suomalaisen rock-henkilön tulkitsema levy *Sunnuntaina sataa aina* (Tapsan biisi jonka tulkitsi Neljä Ruusua Joensuusta käsin).

Materiaalia seulottu vuoden päivät

Reijo Sormunen, toinen levyn isistä kertoo, että vanhan unelman toteuttamiseksi seulottiin materiaalia vuoden päivät.

– Meillä oli sellainen 40-50 Rautavaara-kappaletta, joista seulomme sopivat. Emme halunneet tyytyä sovinnaiseen, vaan etsimme kullekin esittäjälle itsensä näköiset biisit. Yllättävän kivuttomasti kaikki kuitenkin kävi, kertoo Sormunen.

Niin ollen levyn tunnetuimmat palat ovat Kulkurin ilta-tähti (*Sielun veljet*, kuinkas muuten), Kulkuri ja joutsen (*Wouden muheva tulkinta*) sekä Kultainen nuoruus (lahtelaisen *Badding Rockersin* esittämänä). Vähemmän kuultuja ovat sitten mainittu nimikappale, *Tuomari Nurmion* tulkitsema Kylmää vettä, *Tomi Lantisen* Hurjan pojan koti, *Dove Lindholmin* Kulkuriveljeni Jan tai *Pelle Miljoonan* Huutolaispojan laulu. *Freud, Marx, En-*

gel & Jung esittävät standardin Ei itku auta markkinoilla ja *Yari* tuntemattomamman Pie-ni lyhty metsässä.

Siis aika vakuuttava esiintyjäkaarti, mutta miten se on kasattu?

– Meidän lähtökohtanamme oli monimuotoisuus. Emme halunneet rutiinitulkintoja, vaan pyrimme kunkin esittä-

jän kautta saamaan esille o-lennaisimman siitä kappaleesta.

Konserttikin tulossa?

Kun lähtötilanne vaikuttaa perin herkulliselta, suomalainen rock-kansa odottelee kielellä pitkänä myös livetapahtumaa.

– Mitään ei ole tässä vaiheessa vielä sovittu, mutta puhetta konsertin järjestämisestä on ollut. Näitä artisteja on vaan helkkarin vaikea saada kimppaan, eikä se johdu siitä, etteivätkö he tulisi toimeen keskenään vaan siitä, että kiertävät ristiin rastiin tätä mata siinä kuin Rautavaara ja kumppanitkin aikoinaan, selvittää Reijo Sormunen.

Vaikka Tapsa Rautavaaran kuolemasta onkin sattumalta tullut kuluneeksi näinä aikoina kymmenen vuotta, ei levyä

Suomen rock-muusikot näyttävät, että Tapsa Rautavaaran kappaleet elävät yhä: reissumies on ikuinen.

Nimipäivät

Marraskuun 27 p., Hilikka
Marraskuun 28 p., Heini
Marraskuun 29 p., Aimo
Marraskuun 30 p., Antti,
Antero, Atte
Joulukuun 1 p., Oskari
Joulukuun 2 p., Anelma,
Uneima
Joulukuun 3 p., Vellamo

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$11,900.26

Elma Kultti, Fitchburg, MA \$10.00

Kiitos lahjoittajille!

Heikki Sarmanto on säveltänyt Maija Hapuojaalle yhden naisen kamarioopperan.

Kiihottavia rytmejä arjesta

Heikki Sarmanto ja Maija Hapuoja tekivät Saarikoski - levyä

Heikki Sarmanto ja Maija Hapuoja ovat levyttäneet ot-sikolla *Salakuljetettu ikoni* Pentti Saarikosken runoja, jotka he harjoittivat valmiiksi jo vuonna -75.

Parivaljakko voisi samalla viettää 20-vuotistaitelijajuh-laa, mikäli se ei vierastaisi moisia rituaaleja. Yhteistyö alkoi Helsingin juhlaviikoilla -69.

-Saarikosken teksti avaa minulle - toivon mukaan kuuli-jallekin - mielikuvituksen por-tit. Se antaa mahdollisuudet laajalle assosiaatioalueelle, koska runoilija peilaa his-toriallista perspektiiviä läpi nykyajan kohti tulevaisuutta. Saarikoski oli myös hyvin visuaalinen ja rytmisesti kiihottava kirjoittaja ja osa-si kuvata arkeakin, Sarman-

to luonnehtii.

Tyyliiltään Salakuljetettu ikoni on lähinnä jazzin ja laulelman välille sijoittuva yhden naisen kamariooppera.

-Kun sävellän perinteistä rii-mikamaa, musiikista tulee samanhenkistä. Tällainen abstrak-tisempi teksti vaatii vapaam-man sävellyksen. Samalla lailla kuin teksti elää löytämättä lo-pullista tulkintaa soittomme on jo muuttunut levytyksen jäl-keen.

Taustasolisti on saksofonisti Juhani Aaltonen. Sarmannon yhteydessä on muutenkin tut-

tuja luottomiehiä: **Matti Koskiala** (lyömäsoittimet) ja **Pekka Sarmanto** (basso).

New York vetää

Sarmanto ja Hapuoja ovat tehneet yhdessä kymmenkun-ta levyä. Päivätyökseen Ha-puoja opettaa laulua Oulun-kylän pop-jazz-opistossa ja sanoo oppivansa jatkuvasti oppilaiden virheistä. Nyt mieli tekisi muutamaksi kuukaudek-si New Yorkiin opiskelemaan.

Sarmanto on juuri palannut New Yorkista ja matkustaa pian takaisin sinne säveltä-mään kuoroteosta ja kahta musiikkidraamaa.

-Kirjailijakollegani ja esitys-koneistoni ovat New Yorkissa, ja kaupunki kirjoittaa kum-masti musiikkiani. Ilmapiiiri on luova, kun elämän näkee to-dellisempänä vastakohtien keskellä. Omaan elämänti-lanteeseensa suhtautuu kii-tollisemmin, ja omat asiat jää-vät taka-alalle.

Jonnekin Suomen ulkopuo-lle suuntautuu myös Sar-mannon ja Hapuojan seuraa-va hanke: kansainvälinen inst-rumentaallilevy, josta pitäisi tu-leman instrumentin äänellä laulavan Maijan sooloalbumi.

Taina Schakir
(IS)

"Salakuljetettu ikoni" perus-tuu ryppyiseen runokäsikir-joitusnippuun, jonka Saari-koski ojensi Sarmannolle syk-syllä -74 tiedustelleen, saisiko siitä jotain musiikkia irti. Irral-liset runonlehdet säveltyivät seuraavana keväänä mys-tiseksi, bysanttilaisvaikut-teiseksi kokonaisuudeksi, jo-ka oli tarkoitettu Hapuojan laulettavaksi.

-Materiaali on musiikillises-ti niin erikoislaatuista, etten voinut kuvitella kenenkään muun kuin Maijan pystyvän laulamaan sitä.

Salakuljetettu ikoni kan-taesitettiin Pori Jazzissa -79. Sen jälkeen siihen ei ole kos-kettu ennen levytystä.

-Mitä kummallista musiikin uudelleen esiin ottamisessa muka olisi? Soitetaanhan Bachinakin yhä uudelleen muu-taman sadan vuoden takaa. Ei kaikki musiikki ole ker-takäyttötavaraa, Sarmanto na-pauttaa.

Niin musiikista kuin onkin kysymys, säveltäjä ja laulaja eksyvät jatkuvasti puhumaan sanoituksista.

Verrattuna muiden maiden asukkaisiin suomalaisten itse-luottamus on huonompi. Vaik-ka ihmiset uskovat tulevai-suuteen he eivät aseta tavoit-teitaan kovin korkealle.

Kansainvälisen BSB-mainos-toimiston teettämä kulutta-jatutkimus toteutettiin nyt en-simmäistä kertaa Suomessa. Kaikkiaan tutkimus on tänä vuonna tehty 14 maassa.

Riskinotto ja "täysillä elämi-nen" on suomalaiselle vieras-ta. Varovaisuus ja turvalli-suushakuisuus ohjaavat suh-tautumista työhön, kotiin, avioliittoon ja jopa ruokailuun. Uusiin asioihin suomalainen

suhtautuu varauksella.

Nuorten asenteet poikkeavat selvästi vanhempien vas-tauksista. Nuorten vastauk-set lähenevät selvästi muiden maiden tuloksia.

Tutkimuksessa eroteltiin viisi asennesegmenttiä. Ne poikkeavat toisistaan asen-teiden, elämäntyylin, tuoteval-lintojen ja tiedotusvälineiden seuraamisen suhteen.

Raha motivoi Pyrkijää

Selvästi omaksi ryhmäk-seen erottuvat Pyrkijät, jotka uskovat itseensä, ovat impul-

siivisiä, rohkeita ja vapaamie-lisiä.

Usein Pyrkijät ovat nuoria miehiä, joiden energia suun-tautuu rahan hankkimiseen. Väestöstä 22 prosenttia kuu-luu tutkimuksen mukaan tä-hän ryhmään.

Vastaajista 20 prosenttia oli Stressaantuja: yksinäisiä, epävarmoja ja väsyneitä. Stres-saantuja on usein keski-ikäi-nen nainen.

Yksilöllisiin lukeutuu 16 prosenttia suomalaisista. Yk-silöllinen arvostaa rahaa, mut-ta asettuu materiaalistien ar-vojen yläpuolelle. Hän haluaa avartaa maailmankuvaansa.

Suomalainen ei riskeeraa

Suomalainen on arkirealisti, väittää kansainvälinen kuluttajatutkimus. Levollinen suomalainen suhtautuu tulevaisuuteen valoisasti, muttei ota riskejä. Itsetunto on yhä pohjalukemissa. Nuoret ovat kuitenkin oppineet kansainvälisemmiksi.

on suvaitsevainen ja määrä-tietoinen ja harrastaa mon-ipuolisesti. Monet Yksilöllisistä ovat nuorehkoja naisia.

Sopeutuja vastustaa uutta

Suomalaisista 15 prosenttia lukeutuu sopeutu-jiin. Sopeutuja seuraa aikaan-sa, huolehtii itsestään, on so-siaalinen, ja tyytyväinen elä-määnsä.

Asenteiltaan hän on konser-vatiivinen, mutta hyväksyy muutokset. Sopeutuja ansait-see hyvin ja on yleensä van-hempi kuin Pyrkijä tai Yksilöl-linen.

Pienin ryhmä ovat Perin-teiset, 14 prosenttia vastaa-jista. Tämä ryhmä elää kaa-vojen mukaan ja pitää kiinni tottumuksistaan. Perinteiset, joista monet ovat iäkkäitä, vastustavat uudistuksia ja viettävät vapaa-aikansa ko-tona.

Floridan kuulumisia

Rovasti Viljo I. Heiman huomion kohteena

Sunnuntaina 29. lokakuuta, -89 joutui rovasti Viljo Heiman erittäin arvostetun huomion kohteeksi. Suomen Tasavallan presidentti Mauno Koivisto myönsi rovasti Heimannille Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan ritarimerkin, minkä vain ulkoministeriön korkea virkamies voi luovuttaa asianomaiselle. Niinpä Suomen hallituksen korkein edustaja Yhdysvalloissa, suurlähettiläs Jukka Valtasaari, saapui Washington, D. C.:stä tehtävän suorittamaan.

Aloite kunniamerkin myöntämiselle oli tehty St. Andrews Luterilaisen seurakunnan taholta, pastori Pentti Mäki aloitteen tekijänä. Tukea aloitteelle ei varmasti ollut vaikea löytää, sillä rovasti Viljo Heiman on Floridassa ja varmasti muuallakin tunnettu nimenomaan kaikkien ihmisten todellisena ystävä.

Rovastin koko olemuksesta huokuu sellainen ihmisrakkaus, joka ei voi jäädä huomioimatta, eikä voi jättää kanssaihmiä tunteettomaksi. Sen vuoksi rovastilla on paljon ystäviä.

täviä.

Kiitollisuuden osoitus pitkästä papillisesta palvelusta, huomionosoitus arvostetun kunniamerkin muodossa on harvoin osunut parempaan kohtaan kuin rakastamamme rovastin rintaan.

Juuri uskollisuuteen ja epäitsekäaseen palveluun osoitti suurlähettiläs Valtasaari ne saatesanat, jotka hän varsin lämpimällä tavalla osoitti rovasti Heimannille. Hän kiinnitti huomiota myös kunnioitetun rovastin erinomaisiin puhujalahjoihin, josta muun ohjelman loputtua saimme erinomaisen näytteen.

93 vuotta täyttänyt rovasti Heiman oli valmis kiittämään vain hänelle ominaisin lämpimin sanoin valtiovaltaa ja merkin luovuttajaa, sekä tahtoi jakaa kunnian kaikkien Floridan suomalaisten kesken, lopettaen sanoihin: Otan vastaan kunniamerkin nöyryydellä, mutta kannan sitä kunnioituksella.

Erikoisessa tilaisuudessa esitti kirkkokuoro Sibeliuksen "Soi kunniaksi Luojan". Tyyne

Rovasti Viljo Heiman Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan ritarimerkki kädessään. Kuvassa vasemmalta rva Impi Heiman, suurlähettiläs Jukka Valtasaari, rovasti Viljo Heiman, pastori Wilbert Törmälä ja yleisö.

Tanttu ja Ruth Törmälä duetton "How Great Thou Art". Monica Poutiainen viululla "Suojelusenkelin" Merja Poutiaisen säestyksellä. MC tehtävät hoiti Pirkko Venetjoki, rukoukset pastori Pentti Mäki ja suurlähettilään esitti yleisölle kunniakonsuli David Hinsa.

Lämmin tilaisuus päättyi

kahvitarjoiluun, minkä aikana käytettiin useita puheenvuoroja Vapaan Sanan aikana. Suurlähettiläs kiinnitti kunniamerkin omakätisesti rovasti Viljo Heiman rintaan.

Jälleen kerran voitiin todeta, että huomionosoituksen kohteeksi tullut rovasti oli kirkon täyteen yleisön jokaista sydäntä lähellä. Hän ansaitsi

tällaisen kunnianosoituksen pelkästään tämänkin tilaisuuden perusteella.

Oli ilo tutustua uuteen suurlähettilääseen. Kiitos käynnistä ja tervetuloa Floridaan uudelleen.

Alfons Ukkonen

Joulukirja lapsille

Mrs. Santa Claus' Album - Joulupukin muurin albumi - on Suomessa painettu lasten tarra-, katselu- ja lukukirja, jonka sivuille voi sekä kiinnittää että irroittaa tarroja.

Joulupukin muurilla on huip-

puhieno tietokone, josta heti näkee, montako päivää on vielä joulun. Joulupukki istuu isossa, salaperäisessä tuolissaan, lukee lasten kirjeitä ja opettelee jatkuvasti uusia latinan sanoja.

Kolmetoista ilmeikästä taiteilija Kikka Nyrénin luomaa tonttuhahmoa pitävät luonnosta ja eläimistä keksien kaikenlaista puuhaa vuoden jokaiselle kuukaudelle.

Albumin teksti on suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, joten Mrs. Santa Claus' Album -kirjanen sopii myös Suomen ulkopuolella asuville iloiseksi yllätykseksi ja hyvän mielen toivotukseksi Joulupukin maasta.

Viereisen kupongin ohella voitte tilata albumin ja sen mukana seuraavan yllätyspaketin suoraan suomalaiselta valmistajalta.

Raivaajan konttoriin saapunut kirjanen näytepaketteineen näyttää erittäin mukavalta.

Yllätyspaketti piti sisällään Marianne karamelleja, kuvitettua Suomen kartan, erilaisia tarroja, kiiltokuvia, suomalaisia postimerkkejä, postikortteja, pikku pelin, pari pientä joulukoristetta ja adventtikalenterin.

Sisältö saattaa jonkin verran vaihdella pakkauksesta toiseen.

Santa Claus' Album on erinomainen lahja lastenlapsille ja muille pienille sukulaisille, sillä se tarjoaa puuhaa koko vuodeksi levittämällä samalla Suomi-tietoutta.

Yhtä sun toista...

Entisen presidentti Ronald Reaganin äskettäistä Japanin matkaa on jauhettu lehdissä yllin kyllin, mutta enpä malta olla panematta omaa panosta mukaan soppaan.

Väkisinkin tulee mieleen toinen entinen presidentti, Jimmy Carter, joka on paneutunut virkakauttaan seuranneina vuosina köyhien ihmisten auttamiseen.

Carter on osallistunut toimiin, joiden pyrkimyksenä on koettaa taata elämisen mahdollisuudet tulevillekin sukupolville. Hän on kiinnostunut ympäristön suojelemisesta, kehitysmaitten asukkaiden terveydenhuollon kohentamisesta ja uusista maanviljelystä edistävistä tuotteista.

Kotivaltiossaan Georgiassa ja muissa eteläisissä valtioissa hän on toiminut utterasti auttamalla köyhiä omien kotien rakentamispuuhiin.

Presidentti Reagan sen sijaan on omistautunut tekemään parin miljoonan dollarin puhujanmatkoja, joilta ei puutu ylellisyyttä eikä loisteliaisuutta. Siis aitoon hollywoodilaiseen filmitähdelle sopivaan tyyliin.

Mutta onneksi on olemassa toisenkinlaisia filmitähtejä, jotka ovat halukkaita jakamaan miljoonien dollarien ansionsa vähempiosaiten kanssaihmiensä kanssa.

Paul Newman on tällainen filmitähti. Viikko sitten tämä valkokankaan sinisilmäinen hurmuri, joka osaa jopa näytelläkin, lahjoitti \$250,000 ja 10,000 paunan edestä spa-

gettikastikettaan Kalifornian maanjäristyksen uhreille.

Jokunen vuosi sitten erinomaisesta salaattikastikkeestaan tunnettu Paul Newman perusti hyvän kirjailijaystävänsä kanssa firman nimeltä Newman's Own Inc, mikä ryhtyi salaattikastikkeen lisäksi markkinoimaan spagettikastiketta, popcornia ja limonaa.

Tuotteet ovat osoittautuneet erittäin suosituiksi ja seurauksena firma on tuottanut monia kymmeniä miljoonia Newmanille ja kumppanille.

Mutta arvatkaapas, mitä Paul Newman on tehnyt voitoillaan? Kaikki on mennyt hyväntekeväisyyteen. Rahoilla on autettu mm. vammaisia ja AIDS:istä kärsiviä lapsia.

Tähdeltä itseltään kysyttäessä, miksi hän lahjoittaa rahansa hyväntekeväisyy-

teen, hän vastaa yksiselitteisesti: "Koska en tarvitse rahoja itse."

Voi, kunpa entinen filmitähti Ronald Reagan osaisi pitää tätä hyvänä esimerkkinä ja lahjoittaisi parin miljoonan dollarin puhujanpalkkionsa esimerkiksi AIDS-tutkimukselle!

Bag lady

Special Box from The Land of Santa Claus

Mrs. Santa Claus' Album is a new book for children. It is a reading and picture book with specially treated pages to which stickers can be attached and removed from.

Mrs. Santa Claus has got a smashing computer, which tells immediately how many days there are still left until Christmas.

SPECIAL BOX: This package contains i.e. Album and stickers, cards, small Christmas Calendar and other surprises from Santa Claus' Land!

ALL FOR U.S.\$ 9 or £ 6 or DM 17 or F 58
Special price until 15 th Dec 1989
Deliveries 1-4 weeks, prices inc p&p

Send Album ☐ English ☐ German
☐ French ☐ Swedish ☐ Finnish

Name _____
Address _____
Postal Code _____
Country _____
From _____

Mrs. Santa Claus' Box 202
Ajatus Publishing Co.
SF-00251 Helsinki, Finland
Tel. +358 0 406 440, Fax +358 0 491 141
Cheques made payable to Ajatus Publishing Co.

Mieskuoropäivät Floridassa

Marraskuun 23 - 26 päivinä 1986

Konsertit marrask. 24 ja 26 p. Turistiklubilla klo 7 pm
St. Andrews Luth. kirkossa sunn. 26 p. klo 3 pm
Banquet lauantaina 25 p. the Palm Hotellissa

TERVETULOA LAULUJEN PARIIN

Järjestää 20-vuotias Floridan Laulumiehet

Amerikan Laulajat -niminen 10 kuoron yhdysein Amerikan mantereella panee toimeen Mieskuoropäivät vähintään joka toinen vuosi. Päivien yhteydessä pidetään mieskuorotoimintoja koskeva yhteinen kokous.

Tällaiset Mieskuoropäivät on Floridan Laulumiehet saanut järjestettäväkseen jo kolmannen kerran. Ensimmäiset pidettiin maaliskuussa 1972 lähinnä edellisenä vuotena suoritettun Suomi-matkan katselmuksena.

Toisen kerran saimme olla järjestävänä kuorona 1979, eli 10 vuotta sitten, jolloin Floridan Laulumiehet täyttivät 10 vuotta.

Nyt on vuorossa 20:s vuosijuhla näiden Mieskuoropäivien yhteydessä. Voidaan varauksetta sanoa, että Floridan Laulumiehet ovat saaneet eellä kuorotoiminnan 20 rikasta vuotta.

Kuoro on saanut esiintyä lukemattomia kertoja omissa

konsernteissa, vierailevien kuorosten kanssa laulaen, kansallisissa juhlissa, syntymäpäivillä, tupaantuliaisissa, hautajaisissa ja tietysti joka joulusa raaloissa, lepokodissa ja muissa kuten äitiänpäivänä ja yleensä lähes kaikissa erikoistilaisuuksissa.

Kotoisten tilaisuuksien lisäksi olemme tehneet vierailuja kerran Suomeen, kerran Californiaan, muutaman kerran Kanadaan ja pari kertaa Floridan länsirannikolle.

Toki jokainen vierailumatka on ollut kuorolaisille kohokohota. Aina on jäänyt miellyttäviä muistoja, joiden innoittamana sitä on jaksanut taas käydä

harjoituksissa ihan kuin asiaan kuuluvana.

Juhlat ja matkat ovat mukavia, mutta harjoitukset ovat välttämättömiä - niihin olisi vain opittava asennoitumaan oikealla tavalla.

Floridassa kuorotoimintaa on rikastuttanut valtavalla tavalla kymmenet, ehkä sadat kuorovierailut. On mukava saada kuorovieraita Suomesta ja on mukava saada heitä myös omalta mantereelta. Molempia on saatu ja aina ne ovat piristäneet omaakin toimintaa.

Useammin kuin kerran on käynyt niinkin, että vieraana on ollut 2 kuoroa samanaikai-

sesti. Näillä Mieskuoropäivillä tosin 10 kuoroa, mutta tämä onkin eri asia. Äivan arkisen aherruksen keskellä kaksi tai kolme kuoroa viikossa on joskus tuntunut voimia kysyvältäkin, mutta aina hommat hoidettua tulee mieleen vanha sanonta: Kun loppu on hyvin, niin kaikki on hyvin.

Amerikan Laulajat tekivät ensimmäisen Suomi-vierailun 1956 ja ovat sen jälkeen tehneet vastaavan konserttikiertueen viisi kertaa, eli kaikkiaan kuusi kertaa.

Matkat ovat joka kerta olleet valtiövierailuihin verrattavia, todella hienoja ja unohtumattomia tapahtumia.

Sekin osaltaan todistaa matkojen suurenmoisuuksia, että joka matkan jälkeen halutaan kokoontua kokemuksia kertaamaan ja muistoja verestämään, kuten nyt tälläkin kerralla Floridan Mieskuoropäiville kokoontuu noin sata mieskuorolaista, joista noin puolet ovat viime vuonna Suomi-matkalla mukana olleita laulajia.

Vain matkoille osallistuneet voivat täysin tajuta sen tunteen, miten hienoa on tavata Suomessa melkein kolme viikkoa yhdessä vietetyn ajan ja joka ilta konserttia laulaen olleet lauluveljet. Veljeystunne on todella näiltä matkoilta hieno tunne.

Floridan Laulumiehet ovat olleet kaikkina 20 vuoden aikana suoritettujen Suomi-matkojen laulajien joukossa melko vahvasti edustettuina. On erikoinen ilo saada vanhoja tuttuja tänne vierailemaan ja laulamaan kanssamme. Olette todella tervetulleita.

Tahtoisimmekin tässä huomauttaa, että jos joku on ollut vähän "kahden vaiheilla" lähdön suhteen, niin vielä ehtii, niin laulaja kuin laulun ystäväkin. Tulkaa nyt Floridaan kun on tällainen suuri tilaisuus.

Kiitospäivänä marraskuun 23 p:nä on vieraileville kuoroille tuliaispäivälliset Turistiklubilla. Perjantaina 24 p:nä on Turistiklubilla suuri yhteinen konsertti. Lauantaina on Juhla Banquet The Palm Hotelissa West Palm Beachillä ja sunnuntaina 26. päivä vielä loppukonsertti Turistiklubilla, jossa lähinnä laulavat vierailevat kuorot, mukana joitakin solisteja. Nämä tilaisuudet yleisölle.

Myös sunnuntaina 26. päivä laulaa Amerikan Laulajat jumalanpalveluksen yhteydessä St. Andrews Luterilaisessa kirkossa ja iltapäivällä on kirkossa klo 3 ip. Kirkkokonsertti. Sen antavat pisimmän matkan takaa tullut vieraileva kuoro Lappeenrannan Kuoromiehet.

Ohjelmaa siis on ja joka ohjelman välissä on kuorolaisilla harjoituksia, kokouksia, kilpailuja ym. Mieskuoropäiviin liittyvää.

Edullinen asunto voidaan varata vieraille, mikäli sellaista tarvitsette. Yhteyttä vaan kuoron jäseniin, tai kuoron puheenjohtajaan Alfons Ukkoeseen. Järjestämme asunnon, Banquet liput ja vointimme mukaan myös kyydit lentokentältä.

Tulkoon tässä vielä mainittua, että myös Juhlailallisille tulijoille järjestetään bussikytti siten, että bussi lähtee Midnight Sun motellin edestä klo 5:20 ip., Turistiklubilta klo 5:35 ja Motel 6 edestä noin klo 5:50. Näin on helppo osata. Myös takaisin tuodaan bussilla.

Tervetuloa Mieskuoropäiville ja Floridan Laulumiesten 20-vuotisjuhlille. A.U.

Joulutervehdysten aika

Muistattehan Raivaajan joulutervehdykset? Entiseen tuttuun tapaan julkaisemme tänäkin vuonna joulutervehdyksiä lukijoillemme. Tapa on osoittautunut suosituksi ja käteväksi.

Kaikki henkilökohtaiset tervehdykset julkaistaan yhdessä numerossa, jouluk. 13. p:nä. Niiden tulee olla toimituksessamme jouluk. 4.:teen päivään mennessä.

Täyttämällä ja postittamalla oheisen kupongin voitte tervehtiä kaikkia suomalaisia ja amerikansuomalaisia ystäviä Raivaajan välityksellä. - Toimikaa nopeasti, aika on vähissä!

Joulutervehdyksiä

Tervehdi ystäviäsi jouluna

Raivaajan välityksellä

\$11.00 ilmoitus

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
(Voitte valita myös oman tervehdyksenne)

Toivottaa: Nimi
Osoite

\$5.50 ilmoitus

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Toivottaa: Nimi
Osoite

\$1.50 nimi

\$2.00 nimi ja
osoite

Lähetä tervehdyksesi ensi tilassa osoitteelle:
Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

Tervehdyksenne tulee olla toimituksessamme jouluk. 4.:teen päivään mennessä. Kaikki yksittäiset tervehdykset julkaistaan jouluk. 13. päivän lehdessä.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1900 SOUTH DRIVE LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Marrask. 9, 1989

Helluntai-seurakunnan edustajat pitivät viime sunnuntaina kauniin hartaushetken kodissamme. Sydämellinen kiitos teille kaikille käynnistänne täällä.

Saimme surusanoman: kotimme pitkäaikainen asukas Aate Anttila kuoli 6 p:nä marraskuuta 75-vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Kaunista syksyistä viikkoa on taas vietetty monien iloisten hetkien kera. On taas ollut kahvikonsertti, yhteislaulua, "ilkamat", keilakilpailu, piknik, ostosmatkoja ym.ym.

Perjantaina hiljennyimme hartaushetkeä viettämään pastori Eino Salon seurassa. Parhaat kiitoksemme kaikille uskollisille avustajillemme taas kuluneesta viikosta. Ai-

van erikoisesti Auttaville Käsilille keskiviikkoamusta, joka oli todella työntäyteinen.

Lepokodin Ystävien myyjäiset oli taas lauantaiamuna 11 p. Monet, monet kiitokset teille ystävät sekä ostava yleisö kotimme kannatuksesta jälleen. Kurt Wadewitz on lahjoittanut seinäkellon Pokela huoneeseen, josta suur kiitos.

Ulkoiluttajaksi on jälleen tullut Jack Ukkonen. Tervetuloa! Erkki Salmi, Veikko Kotilainen ja John Braski ovat ulkoiluttaneet läpi vuoden säitten salliessa. Kiitos teille kivat pojat!

Kotiimme on muuttanut uusia asukkaita, jotka lausumme tervetulleiksi. Toivomme teidän viihtyvän kanssamme.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoimna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoimna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Sana Sieltä - Sana Täältä

Olimme nuoren poisnukku-
neen siunaustilaisuudessa. Ei
ole mitään niin syvältä riipai-
sevaa surua kuin lapsen kuo-
lema.

Vanhempien lohduton suru
koskettaa lähiystäviäkin. Tun-
tuu kuin suru kiteytyisi met-
sien löistoon, maan kamaraan,
ja puiden pimentoon. Hiljaa
virtaava järven vesikin on tum-
maa kuin suru.

Meille annetaan elämä, lap-
suus, nuoruus ja rakkaus ja
sitten elämä kääntää selkän-
sä nuorellekin ja antaa taudin,
kärsimykset ja kuoleman.

Me seisomme ihmetellen,
järkeä ei käsitä, sydän ei vastaa,
miksi näin?

Hinna ja Eino Lundsteadin
tytär Laila Crepps taisteli kak-
si vuotta syöpätaudin uhrina.

Hän oli taitelija, uljas, hieno-
saikainen nuori ihminen. Ei
valittanut tuskiaan, yritti vii-
meiseen saakka olla itsenäi-
nen. Ei halunnut olla vaivaksi
vanhemilleen. Viimeisinä tus-
kan hetkinään kun voimat lop-
puivat hän rukoili: "Please,
God take me, I am ready" ja
nukahti viime uneen.

Hän oli toivonut polttohau-
tauksen ja pyytänyt vanhem-
pia viemään tuhkan Kana-
daan, Sault Ste. Marie paik-
kakunnan lähistöllä, erämaa
metsän keskellä olevan Lake
Atcian vesien lainsäädännön.
Siellä hän oli lapsena viettänyt ke-
sät sisarensa Lindan kanssa.

Canterbury, Ct.

Finnish-American Heritage
Society'n historiallinen komi-
tea etsii Suomen talvisodan
veteraaneja.

Tämän vuoden ollessa vii-
deskymmenes vuosi sodan
päättymisestä haluamme
muistaa ja kunnioittaa näitä
veteraaneja meidän Suomen
itsenäisyyspäivä juhlamme yh-
teydessä, sunnuntaina jouluk.
3. p:nä kello 1 ip.

Tämä juhla tulee kokonai-
suudessaan olemaan talviso-
dan muistelmia, lauluja ja pu-
hein ja toivomuksemme on
saada useita veteraaneja ker-
tomaan sotamuistojaan.

Etsimme myös kuvia, kir-
jallisuutta ja esineitä tältä a-
jalta joita voimme laittaa
näytteille.

Jos olet veteraani tai tunnet
jonkun, anna heille tieto tästä
ja ottakaa yhteys Burt Jernst-
rom, 74 Kinsman Rd., Lisbon,
Ct. 06351. Puh. 203-376-9761
tai toisiin historiallisen komi-
tean jäseniin Laura Gugerty
203-423-0197, tai Eila Mäki-
puro 203-423-3854, tai Eila ja
Herb Silander 203-376-4820.

E.M.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Lundsteadin kodin Canter-
burgissa oli sisar luon-
nehtinut syyskukkien kaune-
udella. Muistotilaisuudesta
siirtyneille omaisille, ja vierail-
le oli tilaisuus lämmin ja valo-
loisa, nuorelle vainajalle sopi-
va.

Korkealla taivaan sinessä
halkoivat Kanadan villihanhet
avaruutta kohti etelää..

Ehkä Lailankin henki pääsi
pois taudin runtelemasta ke-
hosta kohti valoa ja vapautta.
Sinne korkeuteenhan meidän
jokaisen ajatukset siivittävät,
siellä on se lapsuuden taivas.

Haluan tiedottaa N.Y.S.
Naisvoimistelijoille, etenkin
Antiikeille ja niiden loistovuoi-
sien voimistelijoille, joita on
ympäri maailmaa, että seuran
20-vuosisuorituksen ohjelmasta
tehty filmi ja alkuvuosien Po-
rina lehdet on S.N. Liikun-
takasvatusliiton välityksellä
lähetetty Suomen Urheilu Mu-
seoon Helsinkiin.

Meidänkin työstämme jää
siis pieni murunen historiaan.
Ne Luomakunnan kruunut
joskus vähättelevät meidän
naisten hommia. Ja kuinka
paljon juuri tyttöväki, seuras-
sa paiskii töitä!

Ei pidä luulla, että me vain
tanhusimme ja keinuttelimme
itseämme liikuntakasvatus-
narulla, ei sinne päinkään.
Teimme rivakasta hyvänteke-
väisyystyötä.

Kun Suomessa alkoi sodan
levottomuus, rajoja turvattiin
ja linnoitettiin, siellä perusteti-
in Rajanturvajärjestö ja me
olimme ensimmäinen seura,
mikä järjesti Rajanturva kah-
viaiset. Toiset seurasivat sit-
ten perässä.

Vuosina 1940-50 keräsim-
me yli 14,000 dollaria. Siitä
11,000 dollaria Suomen avuk-
si ja loput Amerikan Punai-
selle Ristille, Suomen urhei-
lulle ja Suomi Home Founda-
tion rahastoon.

Palkat olivat pienet, sisään-
pääsymaksut mitättömät ja
nykyisen mittakaavan mu-
kaan tuon summan voisi mo-
ninkertaistaa.

Koppa kourassa, kansallis-
puvuissa, kulusimme kaikki
Brooklynin teatterit, eloku-
vien vetoisissa auloissa sei-
soimme varpaat jäässä, tanhu-
simme poliisikammareissa,
hienoissa hotelleissa, muse-
oissa, "kielistenkin" järjestä-
missä juhlissa ja tietysti suo-
malaisissa tilaisuuksissa ja
kaikki Suomen hyväksi.

Minullapa oli kokemus e-
räässä teatterissa. Tuli mie-
hen jurrikka ja sylkäisi kop-
paani. Mitä tokaisi, sitä ei

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on ylei-
sölle avoinna passi-ym.
asioissa maanantaista per-
jantaihin klo 10-1 välisenä
aikana.

passoo sannoo. Oli siinä työ
pestä dollarit pankkikuntoon.

Vielä tuosta filmistä. Birger
Hurme täällä Voluntownissa
näytti filmin ja huomioimme,
että hyvin oli säilynyt 35 vuot-
ta.

Nyt on jo syksyn kirpeä ilma.
Metsien kauneus on hävinnyt.
Muutama ruosteen värinen
lehti värisee puiden alas-
tomilla oksilla. Muuttolinnut
ovat lähteneet, varpuset istu-
vat puhelin langoilla ja oravat
hyppelivät puusta puuhun ja
keräävät sapuskaa talven va-
ralle.

Polle on kuormitettu. Efraim
kissa pussattu ja jätetty Kuja-
lan Aarnen hellään hoitoon.
Kotiveräjä suljetaan ja lähde-
tään tien päälle kohti Loma-
laa, Aseveljen Peurapäivälii-
sille Vuokko ja Voitto Hilskan
vieraana.

Sieltä jatketaan matkaa
Floridaan, jossa osallistutaan
Hilkka ja Torsti Laineitten po-
jan hääjuhlaan.

Syysterveisin
Hertta Odell

Alzheimer arvioitua yleisempi

Tuoreen selvityksen mu-
kaan lähes puolet yli 85-vuo-
tiaista tulee kärsimään Alz-
heimerin taudista.

Yli 65-vuotiaista tautiin las-
ketaan sairastuvan noin 10
prosenttia. Arviot ovat suu-
rempiä kuin aiemmissa rapor-
teissa.

Selvityksen yhteydessä
National Institute of Aging ar-
vioi Alzheimerin tautia sairast-
avia olevan maassamme nel-
isen miljoonaa, kun aiemmin
tautia potevien määräksi arvi-
oitiin 2.5 miljoonaa.

Alzheimerin tauti on paran-
tumaton, vähittäin etenevä ai-
votoiminnan häiriö, joka hei-
kentää muistia ja älyllistä
kykyä.

Asiantuntijoiden mukaan
uutinen arvioitua laajem-
masta Alzheimer-levinneyssy-
destä on hälyttävä, koska iäk-
kään väestön osuus kasvaa
koko ajan. Alzheimerin tauti
muodostaa siten tulevaisuu-
dessa näkyvän terveysongel-
man.

National Institute of Aging
arvioi Alzheimer-potilaita ole-
van jopa 14 miljoonaa vuon-
na 2050.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Pappilan emännän päiväkirjasta

7.7. loma on alkanut ja hel-
letä riittää. Toivottavasti tästä
kesästä ei tule yhtä kuumaa
kuin edellisestä. Olosuhteet
pappilassa ovat nyt huomatt-
avasti parantuneet, koska
tänne on saatu kolme ilmas-
tointilaitetta.

Esko ja Marjaana Tom-
molan läksiäisiä on vietetty
useana iltana. Namibiaan he
lähtevät Helsingistä elokuun
puolivälissä.

9.7. Nauhoitimme tänään
Tommolan tuottamaa Sibelius-
ohjelmaa varten "Den första
kyssen" Broadwaylla säestä-
jäni studiossa. Jännittävää
nähdä, miten se onnistui.
Ohjelma esitetään Suomen
televisiossa luultavasti Sibe-
liuksen syntymäpäivänä.

10.7.-10. Päivö, Kerttu ja
minä olimme Long Islandin i-
tärkärjessä Montaukissa kol-
me kuumahelteistä päivää.
Maisemat olivat kauniita ja le-
poa silmälle Brooklynin likai-
suuden jälkeen. Nautimme
meren suolaisista aalloista ja
katsastimme Montauk Pointin
majakan.

13.7. tarjosimme Eskolle ja
Marjaanalle brunchin lähtö-
päivän aamuna. Miksi tällä-
lainen väestö ei osannut ar-
vostaa Tommolan työpanosta
suomalaisen kulttuurihisto-
rian esilletuojana? Hän on
Suomen huippuluokan toimit-
tajia ja hänen PR-arvonsa olisi
kyllä kannattanut hyödyntää.
Mahtaneeko hän enää palata
New Yorkiin? Finntowniin tus-
kin kuitenkaan...

14.7. lähdimme hopeahäit-
ten merkeissä Uuteen Englan-
tiin Bostoniin. Helle rasitti,
mutta tulipa nähdä Bostonin
kuuluksia satama, joka
näytteli tärkeää osaa Ameri-
kan itsenäistymisessä Tea Par-
tyneen sekä jälleen viimeis-
ten presidentin vaalien aika-
na.

Yhden päivän vietimme kat-
sellen Bostonin nähtävyyksiä
ajaten trolley-bussilla. Oppaat,
jotka itse ajoivat busseja, va-
roittivat kovasti Bostonin hur-
jasta liikenteestä. Taisipa
meillä hymy karehtia, kun o-
lemme jo tottuneet tähän New
Yorkin liikenteen omituisuu-
ksiin.

21.-25.7. Timo ja Hanna Suo-
mesta olivat vierainamme. He

ovat ystäväperheen lapsia ja
ovat olleet useana kesänä
Readingissä Pennsylvanias-
sa oppimassa kieltä. Muka-
vaa yhdessäoloa järkytti tieto
opperalaulaja Martti Talvelan
kuolemasta. Artikkelini "Kiu-
sausten aika on ohi" syntyi
aivan itsestään sisäisen pa-
kon sanelemana.

26.7. iltapäivällä Ruotin suo-
malaisseurojen keskusliiton
pääsihteeri Sulo Huovinen tu-
tustui Gloria Dei kirkkoon I-
matran pj. Veikko Laihon
kanssa. Tänä todella ennä-
tyskuumana päivänä istuim-
me parisen tuntia meillä kah-
villa ja muistelimme Ruotissa
oloaikojamme ja Huovinen ker-
toili omasta työalastaan. Oi-
kein mielenkiintoinen juttu-
hetki.

Illalla olimme Imatra-haali-
la kuulemassa Huovisen luen-
toa suomalaisten siirtolaisten
asemasta Ruotsissa. Esillä
olivat mm. koulutus- radiolä-
hetys- ja lehtistöasiat. Yleisö
esitti suhteellisen innokkaasti
kysymyksiä ja sai myös asian-
tuntevat vastaukset. Ennen
kahville siirtymistä käytiin pu-
heenvuoron, jossa kerroin oop-
peralaulaja Martti Talvelan
kuolemasta. Yhdessä sitten
vietimme hiljaisen hetken tä-
män kansainvälisesti tun-
netun suuren suomalaisen
muistolle.

27.7. Unikeonpäivä. Taisi
nuorimmasta tyttärestä tulla
unikeko. Ennakkosuunni-
telmista poiketen nopean
harkinnan tuloksena pakka-
simme Kertun tavarat ja läh-
dimme JFK-kentälle osta-
maan lippua hänelle Suomeen
ja jätimme odottelemaan stand-
by-paikkaa. Jännitys muutti
Kertun kasvot ihan valkoisiksi
ja lopulta hän ei enää kyennyt
istumaan paikallaan.

Kerttu ei ollenkaan viihtynyt
loma-aikana Brooklynissa ja
oli ollut aika apealla mielellä.
Olimme ennakkoon sanoneet,
ettei hän pääse tänä kesänä
Suomeen, koska kaikki eivät
vielä olleet muuttomme jäl-
keen päässeet käymään koti-
maassa. Kuitenkin tuntui siltä,
että tyttö ei kestä täällä oloa ja
niin päätös syntyi alle tunnis-
sa.

Täällä ei ole helppoa saada
jatkuu sivulla 7

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

PAPPILAN...

jatkoa sivulta 6

ystäviä, varsinkin kun Kertun luokalla ei muita eurooppalaisia ollut. Oltuani New York Cityn public school-systeemissä sijaisopettajana voin aika pitkälle ymmärtää hänen ajatuksiaan ja tunteitaan.

30.7. Päivän viimeinen lomasunnuntai hän suunnisti Catskillin suuntaan. Minä harjoittelin Schubertin, Schumannin ja Sibeliuksen liedejä.

3.8. pesin kirkon alttarilla olevat liput ja nyt ne näyttävät paljon kauniimmilta. Samalla leivoin grahamsämpylöitä, kääretorttua ja pullaa. Päätimme näet tarjota alkajaissunnuntaina jumalanpalvelusten jälkeen kirkkokahvit molemmilla kirkkoilla.

9.8. lomanjälkeinen ensimmäinen keskiviikkotilaisuus. Hiljainen hetki sekä valtuuston varapj. Mrs. Sylvia Söderströmin veljen Paavon että oopperalaulaja Martti Talvelan muistolle.

Oli oikein mukava tavata seurakuntalaiset loman jälkeen ja kuulla heidän kesän vietostaan.

11.8. vanhin tyttäremme Anna saapui eilen illalla Suomesta. Pappila alkaa olla aika asutettu.

11.8. kirkolla vieraili päivällä rva Sinikka Tuovinen. Hän on nykyään eläkkeellä, mutta aktiivikautenaan toiminut lähetystyöntekijänä Tansaniassa. Tilaisuus oli oikein miellyttävä ja tietysti tervetullut lisä kirkon aktiviteetteihin.

14.8. vanhimman lapsemme syntymäpäivän muistopäivä. Hän olisi tänään täyttänyt 24 vuotta. Annalla testit Brooklynin Collegessa.

16.8. Anna on sananmu-

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY

Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

kaisesti lentänyt tanssitudiosta toiseen ja tänään hänellä oli audion collegesa. Olen järjestellyt erään videoyhtiön New Yorkin kuvaukset ja tänään oli viimeinen kokous ennen kuvauksia.

18.8. Sirkka Lassila soitti ja kiitti toimittamistani lehdistä. Tulen todella kaipaamaan häntä. Hän on erittäin mukava ihminen ja tavallaan olemme ehkä tunteneet tietynlaista yhteenkuuluvuutta miestemme työn vuoksi. Toimimme eri tasoilla, mutta ongelmat ja myös ilonaiheet muodostuvat paljolti samoista asioista. Hänenlaistaan ystävää tarvitsee tällaisessa työyhteisössä.

19.8. taas lentokentälle. Annan piti mennä jatkamaan pyrkimisiään opettajienvalmistuslaitokseen. Kaksi karsintaa on jo onnellisesti selvitetty ja jäljellä on vielä opetusnäyte ja haastattelut. Ihan sääliseksi käy, kun tyttö näytti niin kalpealta ja pieneltä seistessään suurten matkalaukkujensa rinnalla.

21.8. Anna on hyväksytty CUNY:n Brooklynin Collegen tanssitaiteen osastolle. Illalla olimme Lincoln Centerissä Mostly Mozart sarjaa kuulemassa. Avery Fisher Hallissa soitti oikein taitava BEAU-trio. Mikä ihana asia, että meille on annettu tällaisia taiteilijoita. En ole koskaan nauttinut kamarimusiikista niin kuin näiden kolmen miehen soittamana.

25.8. Anna soitti aamulla. Hänet oli valittu myös opettajakoulutukseen! Todella hyvä saavutus, kun tietää miten vaikea Suomessa on tälle, kuten niin monelle muulle alalle päästä. Raskasta, kun tämä päätösten- ja valintojenteko ei ota loppuakseen. Päivö ja Hannu lähtivät ajamaan Ohioon Suomi-konferenssin ke-säjuhille.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

1.9. Jussi puolestaan palasi Suomesta oltuaan kaksi kuukautta Somerolla Sokoksen ensimmäisenä miespuolisena kassana. Kysyttiin jo ensi vuodeksi uudestaan.

5.9. Hannu aloitti opiskelunsa St. Francis Collegessa. Mikko näytti jatkavan JFK:n kentällä Finnairin palveluksessa. Hän valmistui Suomessa tekniseksi piirtäjäksi, mutta tuntuu viihtyvän hyvin nykyisessä työpaikassaan. Vapaa-aikanaan hän kyllä näyttää piirtävän ja maalaavan paljon.

11.9. Jussin ja Kertun lukio-opinnot alkoivat. On erittäin mukavaa, että taloon tulee järjestys ja säännöllisyys opiskelujen alkamisen myötä.

13.9. kirkolla vieraili tri Bill Halttunen vaimoineen. He esittivät musiikkia jo sunnuntain molemmissa jumalanpalveluksissa ja tänään Bill Halttunen lauloi sisarensa Sylvia Söderströmin säestämänä. Tri Halttunen kertoi lisäksi kuoronsa matkasta Englantiin, jolle myös Connie vaimo osallistui.

Saimme kuulla heidän ensimmäisen Suomen matkansa kokemuksista. Päätar koitus oli tavata laajaa sukulaisten joukkoa, mutta yllättävän paljon he ehtivät nähdä Suomea Lappi ja Ahvenamaa mukaanluettuina.

Illalla olimme kutsuttuina Pelhamiin juhlapäivällisille, jotka Suomen YK:n suurlähettiläs ja rva Kalus Törnudd tarjosivat Libyaan siirtyvän pääkonsuliparimme kunniaksi.

14.9. Anna saapui Suomesta. Ehdimme nähdä tytön vilaukselta pihamaalla, kun jo taas olimme menossa. Tällä kertaa Finlandia Foundationin Lassilan kunniaksi järjestämille illallisille Eesti talolle.

15.9. alkaa tuntua siltä, etten tarvitse mitään lisätointa kodin ulkopuolella. Minähän olen erään pienyrityksen toimitusjohtaja Tarjamon ollessa firman presidentti. Suomalaisittain hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Vakavasti puhuen on mukavaa, kun perhe on pitkstä aikaa koolla. Mutta kyllä tässä vielä itse kunkin hermoja koetellaan.

Brooklyn, New York.
Terttu Tarjamo

BERLIINIIN ... jatkoa etusivulta

dysvaltain täyden tuen.

Ulkoministeri James A. Baker varoitti puolestaan liiasta innostuksesta. "Todelliseen vapauteen ja poliittiseen pluralismiin on Itä Saksassa vielä pitkä matka," Baker sanoi.

Saksojen yhdistyminen esiin

Saksojen väestön kohtaaminen Berliinin muurin avautuessa herätti välittömästi henkiin kysymyksen Saksojen jälleenyhdistymisestä.

Puolan matkansa Berliinin tapahtumien vuoksi keskeyttänyt Länsi-Saksan liittokansleri Helmut Kohl puhui tunteellisesti Saksan kansan yhtenäisyydestä.

"Me olemme ja pysymme yhtenä kansana, ja me kuulumme yhteen. Askel askelelta meidän täytyy löytää tie yhteiseen tulevaisuuteen" sanoi Kohl puheessaan muurin avaamista juhliville berliiniläisille.

Neuvostoliitto ilmoitti vastustavansa jälleenyhdistämistä, vaikka toivottikin Berliinin muurin tuhoamisen tervetulleeksi. Ulkoministeriön puhemies Gennady Gerasimov sanoi, että Saksojen yhdistämisestä voidaan keskustella vasta kun sekä NATO että Varsovan liitto on hajotettu.

TAPSA ... jatkoa sivulta 2

ole tarkoitettu miksikään muistotai tribuuttialbumiksi.

- Se on yksinkertaisissa olosuhteissa Käpylän työväentalolla - tavallaan autenttisesti ympäristössä - kahdeksanraitaiselle äänitettyä musiikkia, jonka katsomme tänä päivänäkin yhä puhuttelevan.

Ehkä sen esikuvina voisi mainita tällaiset Woody Guthrie, Neil Young tai Kurt Weill -koosteet, joissa merkittävä muusikkojoukko osoitti ihastuksensa mainituille tekijöille, pohtii Sormunen.

Rolf Bamberg
(Demari)

Uudistaja pääministeriksi

Neljä päivää Berliinin muurin avaamisen jälkeen kansanparlamentti valitsi maan uudeksi pääministeriksi uudistajana tunnetun Hans Modrowin.

"Itä-Saksan Gorbatschoviksi" kutsuttu Modrow on tukenut mielenosoittajien vaatimuksia ja jopa ottanut osaa yhteen mielenosoitusmarssiin. Pääministerin virka on maan toiseksi vaikutusvaltaisain puoluejohtajuuden jälkeen.

Maan presidentiksi valittiin ensi kertaa ei-kommunisti, Gunter Maleuda puolitiensäisestä Maanviljelijäin puolueesta.

Puolueen politbyro erosi hieman ennen matkustusrajoitusten poistamista.

Seitsemän eronneen politbyroon jäsenistä valittiin uuteen 11-jäseniseen elimeen, muut korvattiin nuoremmilla puolueen jäsenillä.

Äskettäisen Neuvostoliiton vierailunsa jälkeen Krenz sanoi maansa "yrittävän ottaa oppia" Gorbatschovin uudistuspolitiikasta. Aiemmin DDR on korostanut, ettei perestroika sovi Itä-Saksaan.

Krenz nousi nelisen viikkoa sitten maata 18 vuotta hallinneen 77-vuotiaan Erich Honackerin tilalle.

Kuollut

Sylvia Wirtanen

Sylvia (Sulonen) Wirtanen, 75, kuoli Duluthissa Minnesotassa marrask. 11, 1989.

Hän oli syntynyt Norwoodi, MA:ssa ja asui useita vuosia Brooklyn, NY:ssä, missä oli aktiivinen suomalaisessa teatteritoiminnassa. Vuona 1940 hän muutti Duluthiin, missä avioitui Donald G. Wirtasen kanssa, joka on toiminut Duluthin kunniakonsulina vuodesta 1974 saakka.

Häntä jäivät kaipaamaan puoliso, kaksi tyttäretä ja kaksi tyttären tytärtä.

Muistotilaisuus pidetään lauantaina, marrask. 18. p:nä klo 1 iltapäivällä Pilgrim Congregational kirkossa.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

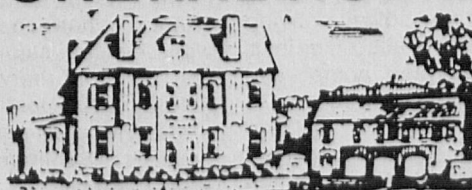
NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR R. NORGREN

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

The Finnish-American

RAIVA AJA

Scandinavian Christmas Festival opens with a visit by Santa and reindeer

NEW YORK, NY - Santa Claus and Nick, a big friendly reindeer - courtesy of the Burnet Park Zoo in Syracuse, New York - will be on hand to open the Christmas season for The American-Scandinavian Foundation's Christmas Festival on Thursday, November 30.

Nick and his trainers will be dressed in authentic Sami costumes from Lapland for the celebration to be held in front of the Foundation's townhouse at 127 East 73rd Street.

The block between Park and Lexington will be closed to traffic all afternoon on Thursday to accommodate the festivities.

Musical events, including a Swedish Lucia, and hot cider are also planned for the party, which schoolchildren from around the city will be invited to attend.

The following day the sights and sounds of an authentic

Scandinavian Christmas will greet visitors to ASF at the Foundation's townhouse.

From December 1 through December 22, a stylish "Scandinavian Cafe" in the upstairs gallery will feature candlelit tables set with some of Scandinavia's finest china - Royal Copenhagen, Arabia, and Gustavsberg-Rörstrand and others.

Hot chocolate, coffee and cider, as well as fresh cookies, pastries - Scandinavian specialties made just for Christmas - will be available each day.

The Scandinavian Christmas Shop will be housed in ASF's Front Gallery, offering hundreds of colorful tree ornaments and decorations from Scandinavia.

A selection of elegant gifts will include fine china and glassware from such renowned Scandinavian companies as Royal Copenhagen and Iittala, Scan-

dinavian antique furniture and collectibles, Swedish soaps and toiletries, and Norwegian and Icelandic woolen blankets.

Beautifully wrapped gift baskets filled with a variety of Scandinavian delicacies will be a new gift item this year.

A large selection of Christmas cards, books on Scandinavian art, food and culture as well as Advent and yearly calendars, will also be featured.

The Scandinavian Christmas Shop and Cafe will be open December 1st - 22nd; 11-6 weekdays; 11-8 Thursdays; and all day Saturday 11-5.

ASF will also present a special Christmas Raffle - Five Magic Scandinavian Weekends - which offers air travel and first-class hotel stays for two on long weekends in each of the five Scandinavian capital cities of Stockholm, Reykjavik, Copenhagen, Oslo and Helsinki.

Tickets will be on sale at the Christmas Shop and Cafe during the month of December; the drawing will be held on the Festival's closing day, December 22.

Christmas Party

ASF's annual Christmas Party will be held on Saturday, December 16. An enchanting Lucia will perform traditional songs and carols and a Scandinavian Santa will be our special guest.

Delicious hot cider, pepparkakor, chocolates and other traditional Yuletide specialties will be served.

Call after November 15 for details and reservations.

For more information call: Pat Malloy or Carol Haas, (212) 879-9779.

The American-Scandinavian Foundation

White Rose to Rev. V. I. Heiman

LAKE WORTH, FL - During a special ceremony at St. Andrew's Lutheran Church the Reverend Viljo I. Heiman was presented with the distinguished "Knights of the White Rose of Finland" medal.

The presentation was made by the Finnish Ambassador to the United States, His Excellency Jukka Valtasaari during an afternoon program at the church on Reformation Sunday. The church was filled to capacity.

Ambassador Valtasaari, who serves on the International Committee of the Viljo I. Heiman Scholarship Fund at the Lutheran School of Theology at Chicago, addressed the audience in both English and Finnish saying, "We are gathered to pay tribute to the distinguished and long career of Reverend Viljo I. Heiman."

"He has for over 60 years been in the service of the Finnish-American community in the eastern United States and in the Lutheran Church."

"To honor his commitment the President of Finland, Dr. Mauno Henrik Koivisto in his capacity as the Grand Master of the Order of the White Rose of Finland, has decided to bestow upon you Reverend Heiman the insignia and the diploma of the first class of the White Rose of Finland."

The "Knights of the White Rose of Finland" medal is the highest honor that the President of Finland can bestow upon a person living outside the country.

St. Andrews Lutheran Church

Memories of another trip to Europe

continued from last week

Our first longer trip outside of Helsinki was for a week's stay in the Kuopio area.

Kuopio is a five and a half hour train ride away. It's a pleasant ride through the country. We passed large fields, lakes and lovely farmhouses painted red, yellow or green with white trim around the windows, doors and up the corner boards.

We like the Kuopio tori. It's a lively place with lots to see.

One day we watched the Korean dance group perform in their colorful costumes.

The group was part of the entertainment for the International Kuopio Dance and Music Festivals. The festival is one of Finland's summertime festivals held every year. This was the 20th year for the Kuopio festival.

The main theme this year was Asia and the entire festival was devoted to Asian dancers. They came from India, Southeast Asia and the Far East.

We went to the Peking Opera Dance Group one night, held at the lovely Kuopio theater. The group performed four selections from the fantastic Monkey King dance opera - White Snake, Song Dynasty, General Jia Xan and Turmoil in Heaven.

The performers were 19 and early 20 years old dressed in very colorful lovely costumes. Their coordination and acrobatics were outstanding.

We also went to the closing symphony concert at the new modern Music Center that had been completed in 1985.

The concert hall with 1000 seats was filled to capacity.

The Kuopio City Orchestra played numbers by Dvorak, Verdi, Bellini and the entire Nutcracker Suite by Tchaikovsky.

The soloist was a Chinese

singer, Delber.

While in Kuopio we saw the open air museum. It was started to preserve some of the old wooden houses when the modern stone architecture started to take over.

Three original residential homes with two outhouses are on their original sites but the others were dismantled somewhere else and reerected on the museum site.

One of these was especially interesting to me as I had been in it in 1973 on its old site. It was the home of my father's cousin's family. It was nice seeing it now part of the museum.

From Kuopio we went through Savonlinna to Punkaharju to Retretti, an art center.

This year we couldn't go to the Savonlinna Opera Festival as we were in England at that time. You'll read about that trip later.

At Retretti the modern art in the first section didn't impress me. I don't care for most modern art. I did like one painting of three swans on a lake "Joutsenlampi" by Kirsi Neuvonen.

A Russian artist, Ilja Repin, was the main attraction this summer. His paintings all were so lifelike I felt I could touch the person or pick up a piece of jewelry or a flower. The exhibit was super.

The paintings were done in oils, charcoal, pencil, chalk, India ink, pen or in a combination of them.

I especially liked the largest oil painting of a group saying goodbye to a soldier leaving home and two oils of drunks, "Father returning home" and "Drunk beating his wife".

The art center has a large gallery space and a large underground cavern exhibition space excavated 25 meters below the surface. The crisscrossing passageways, pools, rivu-

This summer the Finnish art center Retretti featured the work of Russian artist Ilja Repin. Above is "Vastavärvätyin saattajaiset" (Fairwell to the recruit), 1879.

lets and waterfall focus on a 1000 seat auditorium which had been excavated from bedrock.

In the caverns this year were impressions done with lights and candles. We enjoyed them.

We also saw beaded birds, glass trays and pictures by Birger Kaipiainen. Many looked to me as though they were copper enameled on ceramics and the larger ones, wall size, were glued to wood. The pansy designs were especially attractive.

Retretti works closely with the Savonlinna Opera Festivals. Classical music concerts are held in the auditorium. Theater, opera, jazz, ballet and other dance entertainment are held there too.

Beside being an art center Retretti is a holiday center. There's a hotel, camping site with services, sauna, souvenir and art store, service station, coffee house, post office, general store, boating marina, and a childrens "Summer Land" with rides to go on.

There are many different leisure and recreation pursuits - swimming, skiing in winter, jog-

ging, tennis and boating.

From Kuopio we went to Iisalmi further north.

Iisalmi is in the middle of Finland - 80 kilometers from Helsinki and 480 km. from the Arctic Circle. It has a population of 24,000.

We went there to visit relatives and to attend a Ylioppilas party (graduation party). Graduations are major events and much more important than they are here. Guests bring gifts or roses to the graduate. Anne Mari received at least 50 roses.

These relatives have a large piggery, 2000 pigs. It's very modern. Computers mix up the food and feed the pigs three times a day. The owners aren't tied down as they were before.

One day we went fishing at Löytyn joki at Pielavesi. Large vats of salmon are dumped into a pond and rods and bait are supplied for a fee. Bob caught seven salmon. The fish are cleaned and smoked there so we ate two of them while sitting at a picnic table. Brought the rest home.

- to be continued -

Christmas book for youngsters

Mrs. Santa Claus' Album is a Christmas book for children, published in Finland by Ajatus Publishing Company.

It is a sticker book as well as a picture book and tells the story of Mrs. Santa Claus and twelve little elves. They are nature and animal lovers and provide entertainment for a whole year.

The illustrations are done by Kikka Nyrén. The text is in Finnish, Swedish and English and so the book would make an ideal gift for grandchildren or other young relatives and friends who do not read Finnish.

The book can be ordered directly from the Finnish publisher with the coupon on page 4. A special surprise box comes with the book.

The booklet and the surprise box Raivaaja received are quite nice. Our box included a map of Finland, Finnish postcards and stamps, a few pieces of Finnish candy, stickers, a puzzle, an advent calendar and some information about Finland.

Nicely done.

The contents might vary from package to package.

Tales from northern Europe

by Werner Wiskari

A talk by Werner Wiskari at a meeting of the Finnish Cultural Center of Fitchburg, Mass., on November 5.

Welcome, ladies and gentlemen, to Werner Wiskari's story time, featuring tales of captivating people and extraordinary events in Northern Europe.

All are from my book *Bad Weather Bird* published in Finnish translation by the Helsinki publishing house Werner Söderström nearly two years ago.

But I shall be telling other stories as well, stories about why the book has been both highly praised and greatly denounced in Finland.

And why it has not yet appeared in English in this country even though publishers to whom it has been submitted have pronounced it fascinating and well written.

It is a book that is difficult to classify.

It is not a scholarly study of Finland, which is recognized by most Americans, if at all, as the land of sauna, sisu and Sibelius.

Or of Sweden, often dubbed the land of sin, suicide and socialism.

Or of Norway, known for medieval stave churches, Viking boat relics and Edvard Grieg's "Peer Gynt Suite."

Or of Denmark, a country with a fairy-tale air about it and a statue of the Little Mermaid on the Copenhagen waterfront.

Or, finally, of Iceland, a beautifully barren volcanic island noted for herring, cod and the so-called hidden people, who live, it is said, in rocks.

Neither is it a history book, although it tells of the shattering Soviet-Finnish crises of 1958 and 1961, whose final restrictive influence on Finns ended only two years ago.

It is instead a smorgåsbord of stories drawn from the rich store of memories - and extensive notes - that I began accumulating during the six-year period 1958 to 1964. That was when I was based in Stockholm as the last correspondent of *The New York Times* to cover Sweden, Finland, Norway, Denmark and Iceland, on a full-time basis. The time span of the book is from the late 1950s to the late 1980s.

Why such a title for it? *Bad Weather Bird* is what Finns called foreign correspondents, because they could be expected to descend upon Helsinki in times of crisis.

To demonstrate that you can find almost anything in the book, I reach first into the final chapter for a prayer.

It was written by a most entertaining Finn, the late Antero Varti, author, raconteur, composer and press attache at the Finnish Embassy in Stockholm and later in Washington. He was a man about any town, and he had stories, witticisms or what have

you to enliven any occasion.

Here, as he presented it at one of the many lunches we had together over the years, is Antero's prayer:

"O, God, forgive us our sins. Remember! We are Finns!"

The opening story in *Bad Weather Bird* is of a wintertime adventure north of the Arctic Circle, with age-old antagonisms between Finns and Swedes playing a major part.

Accompanied by a bearded Swede, I was on a three-week trip by car to report on life in the dark.

It was January 1961, a time of year when daylight made only a fleeting daily appearance in the Far North.

It seemed that everywhere we went in Arctic Sweden, we were told that we had not lived until we had seen the legendary Lapp center of Kautokeino in Arctic Norway.

Soon we were seized with a burning desire to live. But there was one problem.

Urho Kekkonen - one of Finland's giants

The direct route to Kautokeino was northward across Arctic Finland's northwestern arm, and the Finns had not yet completed the last seven miles of road to the Norwegian border, where a highway began.

We tried to rent reindeer and sleds for the journey, but none were available.

Still, not to worry. An adventurous driver had made it through the frozen Finnish wilderness a week or so before, so why couldn't we?

We soon found out; we got hopelessly stuck in a snow-choked Finnish swamp just two and a half miles from Norway.

Stumbling back through the frigid Arctic night to the nearest Finnish hamlet at the end of the Finnish road, we tried to get help, only to encounter much laughter from some Swede-hating Finns. Help, it was clear, would have to come from elsewhere.

After much telephoning around the next day, I finally located a Lapp family inside Norway with a tractor and two sons and obtained a promise that the boys would be at our car by 6 p.m. We were there on time, but they were not, and when I suggested after an hour and a half that we hike back to the Finnish hamlet and try something else the next day, the Swede erupted with fury.

That is the point where Chapter I begins. Here is part of the opening:

"The sudden slash of light cut angrily through the Arctic blackness. Yes, there the car stood, sheathed in ice, a ghostly mocking vehicle far from any road. And there ... somewhere to the south, were those accursed Finns."

"His muscles taut with rage, the bearded man lashed the car

again and again with the beam of his flashlight. The light skittered eerily over scrubby bushes and over stunted, twisted trees, their branches gnarled and crusted with snow and their trunks blue-veined with ice, subhuman figures with hunched shoulders and clenched fists straining upward to curse the black sky ...

"Why, God damn them, why?" the bearded man bellowed toward the south, his ears still ringing with the laughter of Finns at being asked for help. He bellowed once more, spitting out obscenities, then swung abruptly around and went stumbling northward through knee-high drifts."

Did we ever get the car out? Yes, the boys and their tractor finally arrived.

Did we ever make it to Kautokeino?

Certainly, three days later but

not by car. We made it by sled, pulled half way by horse, the rest of the way by tractor.

For the return trip the Swede and I each had a reindeer-drawn sled, and we raced much of the way, urging the animals on in true Lapp fashion by shouting, "Huh! Huh! Huh!"

Our Kautokeino pilgrimage was living indeed.

Chapter II introduces one of Finland's giants, the late Urho Kekkonen, who served as President for a quarter of a century, from 1956 to 1981, imperiously dominating his country as no other president has done in its nearly seventy-two years of independence.

He was much hated during his early years but also much admired, among others by my Aunt Katri, who said, "I believe in the Agrarian Party, President Kekkonen and God, in that order."

Eventually he was to win almost universal respect but to his lifelong regret not the love of the Finnish people as his gruff predecessor, President Juho Paasikivi, had done.

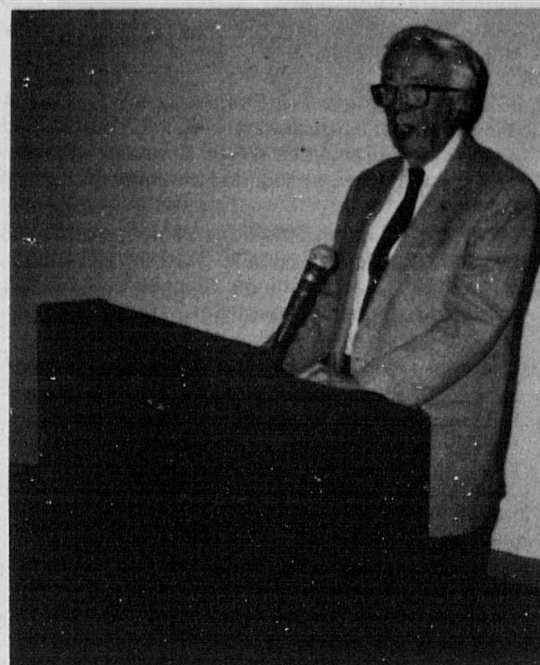
Like many great men, Kekkonen was exceptionally thin-skinned and he spent much time reacting angrily by letter or otherwise to what he perceived as attacks upon him.

Chapter II centers on his refusal to have anything to do with me for nearly three years out of anger over one of my dispatches to *The New York Times*, which reported that many Finnish businessmen and Members of Parliament thought one of his initiatives made little economic sense.

During a chance meeting, however, he allowed himself to be argued out of his pique, and the chapter ends with a hint of a Presidential apology.

Here, from *Bad Weather Bird*, is part of that chance encounter, at a Presidential reception to which I had been invited by mistake:

"Mr. President," I began, "in

Werner Wiskari

Cultural Center presents merit certificates

FITCHBURG, MASS - On Sunday afternoon, November 5, as part of its silver anniversary year celebration, the Finnish Cultural Center held its first Recognition Day program at Fitchburg State College to honor members who, in the past, have made significant contributions toward strengthening the purposes of the Center.

Certificates of merit were presented by Mr. James J. Hammond, honorary trustee and founder, who commented that "every organization needs key players to cause things to happen to get things done".

He praised those being honored for their participation and for having given so much of their time and talents to the Cultural Center.

He also expressed the appreciation and gratitude of the officers and board of directors.

Honored with certificates of merit were: Mildred Heino, Sirk-

ka Höglund, Miriam Lehto, Onerva Lovejoy, Robert Lovejoy Jr., Doris Lystila, Eino Niinimäki, Barbara Palomäki, Martha Patari, Irma Rahnasto, Sadie Reynolds, Edwin Ruuska, Lauri Sipilä, Signe Sipilä, and Sävle Syrjälä.

Also, Paul Hanslin, Valma Räsänen and Ellen Sjöblom who were not present.

The afternoon's guest speaker, former *New York Times* reporter and correspondent Werner Wiskari, enraptured the audience of approximately 100 people from the opening of his talk, which began with "Welcome, ladies and gentlemen, to Werner Wiskari's story time, featuring captivating people and extraordinary events in northern Europe" to the close of a colorful and dramatic description of the contents of his book, *Pahan ilman lintu* (*Bad Weather Bird*), published in Finland in 1987.

From 1958 to 1964 Wiskari

was based in Stockholm as the last correspondent of the *New York Times* to cover Sweden, Finland, Norway, Denmark, and Iceland on a full time basis.

His book emerged from the extensive notes he kept and covers a time span from the late 1950's to 1980's.

The title, *Bad Weather Bird*, is what Finns call foreign correspondents because they can be expected to descend on Helsinki at times of crises.

Wiskari is hopeful that he will succeed in getting his book published in the United States.

President Aili Walsh welcomed the gathering and introduced Marita Cauthen, program chair.

Cauthen introduced both Hammond and Wiskari.

Socializing, coffee and goodies concluded the afternoon. Pres. Walsh was in charge of refreshments.

Toini Laakso

Turn to TALES page 10

Kalenteri

CALIFORNIA

Dec. 9 - Pikkujoulu, FAHA, Sonoma.

CONNECTICUT

Dec. 3 - Finnish American Heritage Society Finnish Independence Day program, 1 pm, Finnish Hall, Canterbury. There is the 50th anniversary of the winter war. Speaker: Ritva Heikkilä; displays, songs and remembrances by veterans. Refreshments. Free admission.

Dec. 4 - Aura Seura Meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

Dec. 7 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Voluntown.

Dec. 10 - Aura Seura's annual Christmas party, 3 pm, Aura Hall, Voluntown. All welcome.

FLORIDA

Nov. 23-26 - Men's choir days in Florida. Concerts: Nov. 24 & 26, 7 pm, Tourist Club, Lantana; Nov. 26, 3 pm, St. Andrews Lutheran Church, Lake Worth; Banquet: Nov. 25, Palm Hotel. sponsored by Florida Laulumiehet.

MASSACHUSETTS

Sept. 30-Dec. 30 - Finnish Traditions Exhibit, Heritage State Park Visitors' Center, 26 Lake St., Gardner. Displays of wall hangings, table settings, decorative arts, crafts and a sauna. Open Wed. through Sat., 10 am to 4:30 pm. For More info: 508-630-1497

Nov. 18 - Snowflake making, 9 am-11 am, Heritage State Park, Visitors' Center, Gardner. Make intricate snowflake and bird Christmas ornaments from onionskin paper with Mimmi Hartiala-Sloan. Preregistration required: 508-630-1497.

- Holiday Fair, 9 am-3 pm, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg. Baked goods, Chinese Auction, rummage sale.

- Tonttu dolls workshop, 1-3 pm, Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Make traditional yarn dolls with Irma Kuortti Wilson. Preregistration required: 508-630-1497.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Nov. 20 - Finnish Memorial Library open, 7:30 pm-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Nov. 21 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 263 Elm St., Fitchburg.

Nov. 24 - Finnish American Club of Rutland Christmas Party, Maironis park, Shrewsbury. Maironis famous buffet followed by music of Elliot Lockwood. Reservations by Nov. 17 with Barry Heiniluoma, Hubbardston.

Nov. 24 & 25 - Finnish traditions in Gardner. Make your Thanksgiving weekend special by bringing your guests to the Heritage State Park Visitors' Center to look at the exhibit all decorated for Christmas! Finns will staff the exhibit in national costumes from the "old country" and tell you about Christmas customs carried on in Finnish American homes. Open 10 am-4:30 pm.

Nov. 26 - Seasons greetings at the Heritage State Park. 1-5 pm, Gardner. Begin the holiday season with a stop at the Visitors' Center to see a typical Finnish Christmas setting, complete with a decorated Christmas tree, Christmas elves called *tonttu*, and a *potkukelkka*, a Finnish kick sled. Make your own *tonttu* hat in the craft shop to take home and enjoy during this season. Enjoy a cup of coffee and sample some Finnish baked goods.

Nov. 27 - Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.

Nov. 28 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Dec. 2 - Kaleva Christmas Fair, 9 am-noon, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Crafts, baked goods, outdoor & indoor wreaths, coffee & pannukakku.

Dec. 3 - Finnish Independence Day program, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Commemorating 50th anniversary of The Winter War. Sponsored by the Fitchburg Central Committee.

MICHIGAN

Nov. 25 - Puurojuhla, 8 pm-midnight, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills. Music by Papu & Towhead Reinholm. Reservations: 476-5054.

Dec. 3 - Independence Day program, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Dec. 5 - Finnish Center Association Christmas party & dinner, Finnish Center, Farmington Hills.

MINNESOTA

Dec. 6 - Finnish American Cultural Activities Inc., Finnish Independence Day/Pikku Joulu Celebration, The Deco Restaurant, Minnesota Museum of Art, Saint Paul. Foods of a Finnish Christmas catered by Soile Anderson. Reservations by Dec. 1 to Barbara Nelson, 3533 46th Ave. S. Minneapolis MN 55406.

NEW YORK

Oct. 28-Nov 26 - Exhibit of glass by Oiva Toikka, Heller Gallery, 71 Greene St, Soho, New York. Hours: Tues.-Sat. 11-6; Sun. 12-5. Tel: 212-966-5948.

Nov. 21 - New York Scandia Symphony in concert, 8 pm, Merkin Concert Hall, Abraham Goodman House, 129 West 67th St., New York. Program includes Bernhard Crusell's Clarinet Concerto opus 5 with soloist Håkan Rosengren. Reservations: 212-799-5793.

All programs subject to change

Former Finnish foreign minister under scrutiny -

Väyrynen's actions questioned

This fall Finns have had a chance to follow an exceptionally intense political play, whose subject is Finnish-Soviet relations and setting the 1981 quest for presidency.

The main characters on the scene are: the then Foreign Minister Paavo Väyrynen, his senior party colleague from the Center Party, ex-minister, now retired politician Ahti Karjalainen, professor Jukka Tarkka and a Soviet diplomat, Viktor Vladimirov.

The play became the center of attention in September, when Karjalainen published his memoirs, co-written by professor Tarkka.

A citation Tarkka made of a letter where Väyrynen described to Karjalainen a discussion he had had with Vladimirov, caused a feverish debate in the media and on the streets, to which everybody from the president to the common man was eager to contribute to with a poignant opinion of his own.

According to Tarkka's interpretation of what Väyrynen said in his notorious letter, the Foreign Minister had tried to use Soviet trade to boost Karjalainen closer to presidency.

According to this interpretation, in discussing Finland's in-

ternal politics with a foreign diplomat and confusing foreign affairs with internal politics Väyrynen had violated the Ministers' Liability Law.

Väyrynen, who is known as a tough and determined politician, right away began a fierce defense.

Claiming that Tarkka had unethically cited his letter falsely and maintaining that he had discussed with Vladimirov as a leader of the Center Party and not as a Foreign Minister, Väyrynen tried to clean his smudged reputation.

Naturally, the public was getting impatient with people just blaming each other and wanted to find out what the mysterious letter actually said.

Väyrynen declined to publish his copy of the letter.

Then President Koivisto entered the stage, saying he'd read the letter and Tarkka's citation of it was correct. He also pointed out that talks with foreign diplomats were not "a common practice" in Finland in the beginning of the decade, as Väyrynen had claimed.

On national television news the same day Väyrynen, who generally doesn't get along with Koivisto, said Koivisto "had given wrong evidence" of the let-

ter's content.

Finally the letter was published for everybody to see.

Few weeks ago, Tarkka deliberately broke the law, defied a summons by Väyrynen and published a copy of the notorious piece of correspondence in *Suomen Kuvalehti* without Väyrynen's permission.

"Victor asked me what the Soviet Union could do to increase your chances in the elections," Väyrynen writes to Karjalainen.

"He mentioned there could be a situation in economic co-operation, where your influence could be emphasized," Väyrynen continues. "I suggested that export problems in next year's trade agreement could be such a situation, if we could find some way, for example, increasing oil imports, to solve these problems."

Väyrynen keeps defending himself. He claims that the 8-year old letter isn't really an accurate account of his conversation with Vladimirov.

Whatever the truth, the Väyrynen-case will be discussed in the Parliament's Constitutional Committee. The discussion was pushed over President Mihail Gorbatshev's visit to Finland.

Letter to Editor

The Appeal of Folkdancers

Here in eastern Connecticut we are again looking forward to a busy season of performances for the Finnish American Heritage Society Folkdancers.

We practice each Monday evening at the Finnish Hall so our new offerings are coming along just fine. But we do have a problem.

And because of our problem, we turn to you, the readers of this Finnish newspaper, for

help.

For the past several months, we have wracked our collective brains to devise a way to outfit our gentlemen in authentic folk costume. We can manage everything else but the vests remain unattainable.

Our ladies have complete costumes already but the black-trousered lads are dancing in nothing more than red suspenders over white shirts. Oh, how grand they would look if only they could slip into those handsome, colorful vests!

So the appeal is this: Do you

or anyone you know have a traditional Finnish folk costume vest hiding in the dark recesses of the closet that you would be willing to sell? Whole outfits, too, can be considered if the price is right.

Nothing would be more appreciated than a call (203) 376-4820 or a card to: Eila Silander, 21 Sheldon Circle, Box 270B, Voluntown, CT 06384 stating that you can help us in our dilemma.

Kiitos jo etukäteen!

Eila Silander
Voluntown, CT

Tales

continued from page 9

case you don't remember me, I am Werner Wiskari of the New York Times.

"He had been standing ramrod straight with his arms to his sides, but he folded them across his chest as he replied with a touch of vehemence, 'I remember.'

"I said I remembered with great pleasure the series of conversations we had had in his study at his seaside residence, and I asked if we might meet there again.

"'No,' he said. Then, with special emphasis on every syllable, he added, 'There would be no benefit in it for Finland.'

"'I don't understand,' I replied. 'Are you angry because of what I have written?'

"'You have become such a star foreign correspondent,' the President said in a withering

tone, 'that you think you know more about Finland than we Finns do.'

"I countered with a request for some examples of what he regarded as my journalistic sins. He refused.

"'There is an anti-Finnish tone to all your articles,' he said.

"'Mr. President,' I said, speaking slowly and in a tone increasingly tinged with anger, 'when I come to Finland as a correspondent, I am neither anti-Finnish nor pro-anything. I try to look at all sides of a question. I talk to a wide range of sources and then write as objectively as humanly possible. You are a most important source, and so I would like to ask you to reconsider your refusal to receive me.'

"'No,' he said. 'There is nothing in it for Finland.'

"'On the contrary, Mr. President. I would like to suggest to you that our talks would be most beneficial indeed. If you refuse to see me, then I have to rely on what other Finns say about you and your policies, and you know what many politicians are saying about you now.'

"I paused a moment and said, 'And so I would again like to ask you to reconsider.'

There was no immediate reply. He stared at me, his visage as unyielding as when our exchange had begun, then suddenly snapped, 'I'll reconsider.'

- to be continued -

Help wanted

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. EXT R1596.

Personals

Two Scandinavian ladies want to meet pleasant, unattached, educated men (non drinkers and smokers) from New York City area. Send replies with photos preferred to Raivaaja office addressed "Karoliina 50-60 and Katriina 40-55".

Articles for Sale

Air Compressors, Brakes, Shears, Lockformers, 6" Press Brake, Power Slitters, Notchers, Punches, Kick Press, Iron Worker, Lathes, Millers, Grinders, 16" Wood Jointer-Planer, Panel Saw, Bandsaws. Risons
253 Main St., Plaistow, NH.
1-603-382-5671 Mon.-Fri.
9:30-5 Sat.-Sun. 10:00-2.

Raivaaja's Bookstore

Some suggestions for holiday gifts

Song of Finland

Featuring the most beautiful Finnish melodies
Lyrics in both Finnish & English

Edited by composer Einar Marvia, with
English translations by Aina Swan Cutler,
Paul Sjöblom and Philip & Marja Binham

book measures 9" x 12", beautifully bound in
lacquered cover, 92 pages

\$35.00

add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$1.75 sales tax)

Taava Miina

a sequence of poems by
M. Ekola Gerberick

The poet's paternal grandmother provided
the inspiration for these moving poems

\$10.00

add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.50 sales tax)

For cooking enthusiasts

Eino Friberg's translation

THE KALEVALA

Epic of the Finnish People

Over 90 illustrations by Björn Landström
many in full color

notes - bibliography - glossary
clothbound ★ 448 pages, 6½ x 9½"

\$39.95

Add \$2.50 for postage and handling
(Mass. residents add \$2.00 sales tax)

The Finnish Cookbook

by

Beatrice A. Ojakangas

\$9.95

Add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.50 sales tax)

Fantastically Finnish

Recipes & Traditions

Learn about Finnish
history and culture
as you cook

\$6.25

Add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.31 sales tax)

The best selling title of the year!

SAMPO: THE MAGIC MILL

A collection of Finnish-American writing
Edited by Aili Jarvenpa & Michael G. Karni
A rich celebration of our poetry & prose

\$11.95

Add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.60 sales tax)

HELMI MAVIS:

A Finnish American Girlhood

By Mavis Hiltunen Biesanz

Growing up in rural northeastern
Minnesota in the 1920s & '30s

\$12.95

Add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.65)

Handbook for Doing Finnish American Family History

by Carl Ross & Velma M. Doby

Provides helpful advice to get started climbing the family tree

\$6.95

Add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.35 sales tax)

50th anniversary of the Winter War
1939 - 1989

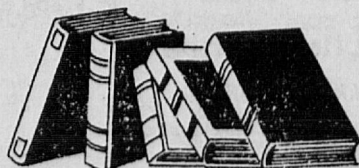
MOLOTOV COCKTAIL

BY John O. Virtanen

A novel of the bitter days of the Russo-Finnish Winter War of
1939-1940 when courageous Finland amazed the world by
standing up single-handedly against the gigantic unprovoked
onslaught of Russian military colossus.

\$10.00

Add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add \$.50 sales tax)

Send your order to:

RAIVAAJA

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Make your check payable to RAIVAAJA. If more than one book is shipped to the same address, postage is \$1.00 per book.

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, voida seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, saada henkilökohtaisesti kokea vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden sairaalan vapaaehtoispalveluun soittamalla numeroon 343-5458.

★

Lauantaina, marrask. 18. p:nä klo 9-3 Elm St. Lähetysseuran Holiday Fair, 264 Elm St., Fitchburg, MA. Leivonnaisia, kirpputori ja "Chinese Auction".

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, marrask. 18. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Maailman nuorisolle foorumi

Maailman nuorison foorumi yhteisen tulevaisuuden puolesta pidetään ensi toukokuun lopussa Helsingissä. Kokoukseen odotetaan noin 500:aa osanottajaa eri puolilta maailmaa.

Foorumin kansainvälinen valmistelukokous pidettiin äskettäin Helsingissä. Kokoukseen osallistui 50 edustajaa 30 kansainvälisestä järjestöstä.

Maailman nuorison foorumin ja siihen liittyvän valmistelukokouksen järjestää Suomen nuorisojärjestöjen yhteistyöjärjestö SNT. Siihen kuuluu 56 valtakunnallista nuorisojärjestöä.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS WILSON POWER

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, marrask. 7. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg, MA.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotuksia seurasi "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin pianosäestyksen kera.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

"Happy Birthday" laulettiin viikon syntymäpäiväsankareiden kunniaksi: Laina Roiko (marrask. 5), Hilma Leppänen (marrask. 6) ja Armas Seppälä (marrask. 10).

Erityinen kiitos Arne Kosken perheelle heidän kerholle lahjoittamistaan kauniista kukkakista.

Monet kiitokset seuraaville

henkilöille heidän kerholle antamistaan lahjoista: Hilma Leppänen - \$10.00 syntymäpäivänsä kunniaksi; Ethel ja Anton Nopanen - \$10.00 ja Mamie Lauricella - \$5.00, viimeksimainittu Alma Duleyn muistolle.

Kiitokset myös seuraaville kahvipöydän antimista: Mrs. Lauri Anttila, Elma Kultti, Anton Nopanen, Henni Lappalainen, Miriam Orava, Mr. ja Mrs. Andrew Ahlfors, Helvi Misslin ja Einar Heino.

Rahastonhoitaja Miriam Orava esitti lokakuun raportin, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Miss Lappalainen kertoi Vieno Rantalalan olevan yhä toipilaana kotonaan.

Anton Nopanen puolestaan tiesi kertoa sekä Ethel Anttonen että Irja Alitalon voineen

huonosti.

Ohjelma alkoi Väinö Berkiön ripeällä hanurinsoitolla, mitä seurasi Rauni Coten lukema hupaisa kertomus englantia taitamattoman suomalaispojan ensimmäisestä koulupäivästä.

Aili Johnson luki useita mielenkiintoisia kertomuksia ja runoja.

Lauri Anttila luki useita vitsejä tarinoita, minkä jälkeen Mildred Heino luki feng-liska jutun ja muita hupaisia kertomuksia.

Mr. Nopanen lauloi useita sooloja ja ohjelma päättyi yhteislaulun merkeissä.

Sen jälkeen saatiin nauttia kahvista monine herkkuihin. Niitä tarjoilivat Henni Lappalainen, Mildred Heino, Elma Kultti, Lula Björbäcka ja Miriam Orava.

Uutispaloja

Jeffrey A. Bean valittiin odotetusti Fitchburgin pormestariksi. Bean sai 5,078 ääntä ja vastaehdokas Joseph J. Pellicchia 1,333 ääntä.

Kaupunginvaltuuston jäsenistä uusia tulokkaita ovat Annie K. DeMartino, Paul F. Fontaine, Joan M. Freedman ja Luke A. Conry.

Gardnerin pormestarivaalin voitti vain 48 äänen enemmistöllä Charles J. Manca.

Leominsterissä pormestari Perla, jolle ei ollut vastaehdokasta, sai luot-

tamuslauseen äänestäjiltä. Jäte

★

Darlene (Kaukoranta) Anastasio soittaa käyrätorvea sunnuntaina 26.11. kello 2 iltapäivällä Elm Streetin Lähetysseurakunnalla, 264 Elm Street, Fitchburg.

Darlene aloitti pianonsoiton viisivuotiaana ja käyrätorven kolme vuotta myöhemmin. Lukioaikoina Fitchburgissa hän soitti koulunsa orkesterissa.

Hän opiskeli musiikkia Bos-

tonin yliopistosta ja oli sitä ennen jäsenenä Greater Boston Youth Symphony -orkesterissa esiintyen muun muassa Lontoossa ja Etelä-Amerikassa.

Nykyisin Sacossa, Mainessa asuva Darlene esiintyy Bangor Maine - ja Portland Maine -sinfoniaorkestereissa. Hän opettaa käyrätorven soittoa eri kouluissa. Käyrätorven lisäksi Darlene soittaa taitavasti myös harmonikkaa ja pianoa.

★

Kansanlaulaja Gordon Bok esiintyy Fitchburgin kirjastossa sunnuntaina 19. marraskuuta kello 3 iltapäivällä.

Bok on esiintynyt klubeissa, konserteissa ja festivaaleilla ympäri Yhdysvaltoja sekä Kanadassa, Englannissa ja Skandinaviassa.

Hän on esiintynyt yhdessä Paul Winterin ja Indianapolisin kanssa.

jatkuu sivulla 13

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehu- tarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisen kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, marrask. 17, klo 5 - klo 7 ill. vuotuinen Preschool Spaghetti Supper. Kaikki tervetulleita! "Church Growth" workshop välittömästi tämän jälkeen.

Lauantaina, marrask. 18, klo 7:30, ill. "Kahvila" ohjelmaa Rita Natalielta.

Sunnuntaina, marrask. 19, klo 9:00 aam. Rukoushetki. Klo 9:00 Nuorten lauluharjoitus. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Lapsille hoito raamattutunnin ajaksi! Klo 9:30 Korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:30 Englanninkielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 3:00 ip. Suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu. Tarjoilu yhteinen!

Keskiviikkona, marrask. 22 klo 7:30 ill. Englanninkielinen Kiitospäivän iltahartaust.

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
Marrask. 18. p:nä 1989
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish-American Club of Saima

Elm St. Lähetysseuran

Holiday Fair

Lauantaina, marrask. 18 p.
klo 9 aam. - 3 ip.
264 Elm St., Fitchburg, MA

Leivonnaisia
"Chinese Auction"
Kirpputori

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jaakaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

UUTISPALOJA...

jatkoka sivulta 12

Symphony Orchestran kanssa, ja toiminut College of the Atlanticissa.

Bokia on kutsuttu merelläkävijöiden hovirunoilijaksi, koska hän on työskennellyt merellä ja sen äärellä suurimman osan elämästään. Kitaraa soittava, basso-baritonilla laulava Bok on oppinut useimmat laulunsa työtovereiltaan.

Konsertti on seitsemäs Sunday Performing Arts-sarjassa, jonka rahoittaa Massachusetts Council of the Arts and Humanities ja Friends of the Library. Safety Fund National Bank antaa lisärahoituksen Gordon Bokin konserttiin.

Varauksen tekoa suositellaan, sen voi tehdä soittamalla kirjastoon 345-9635 13.11 alkaen.

Ulkosuomalaisten tiedotusvälineitten avustukset jaettu

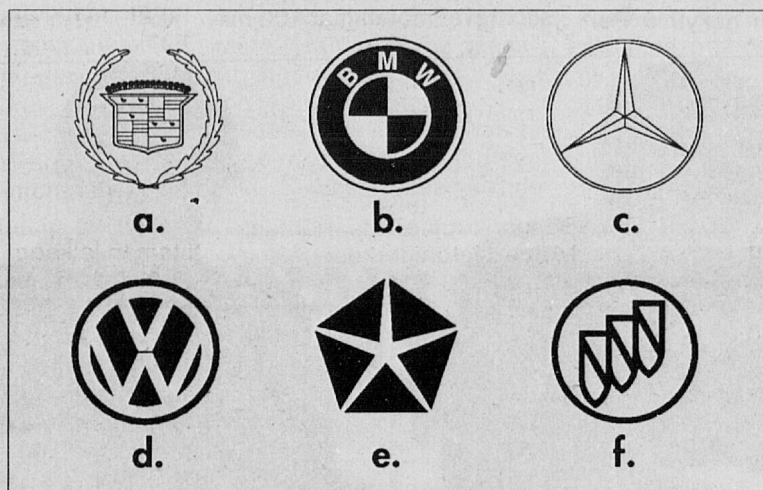
Suomi-Seuran johtokunta on jakanut Suomen eduskunnan myöntämät ulkosuomalaisten lehtien avustukset tälle vuodelle.

Avustusta jaettiin seuraavasti:

Aina Ilona, Japani, 5,000 mk; Amerikan Uutiset, USA, 70,000 mk; Australian Hyvä Sanoma, Australia, 5,000 mk; Brisbanen Suomi-radio, Australia, 3,500 mk; Canadian Uutiset, Kanada, 70,000 mk; Finlandia News, Australia, 60,000 mk; FinnFest Newsletter, USA, 5,000 mk; Finn Heritage, USA, 5,000 mk; Horisontti, Englanti, 20,000 mk; Isien Usko, Kanada, 10,000 mk; Kervohiesti, USA, 5,000 mk; Liek-

ki, Ruotsi, 5,000 mk; Moi, Saksan LT, 3,500 mk; New Yorkin Uutiset, USA, 74,000 mk; Norden, USA, 20,000 mk; Olé, Espanja, 15,000 mk; Palvelija, USA, 4,000 mk; Pohjan Akka, Hollanti, 1,500 mk; Raivaaja, USA, 65,000 mk; Ranskan Suomalainen, Ranska, 5,000 mk; Rengas, Saksan LT, 13,000 mk; Ruijan Sanomat, Norja, 10,000 mk; Seurapiiri, Espanja, 5,000 mk; Suomi Aika, Kanada, 3,500 (tv-ohjelma); Suomi-Lehti, Australia, 50,000 mk; Todistaja, Kanada, 5,000 mk; Työmies-Eteenpäin, USA, 39,000 mk; Vapaa Sana, Kanada, 59,000 mk; Vapaus, Kanada, 24,000 mk; Veljeysviesti, USA, 5,000 mk.

SOME CHOICES ARE HARD

OTHERS NOT SO HARD

9.95%

A.P.R. for 48 Months 20% Down Payment Required

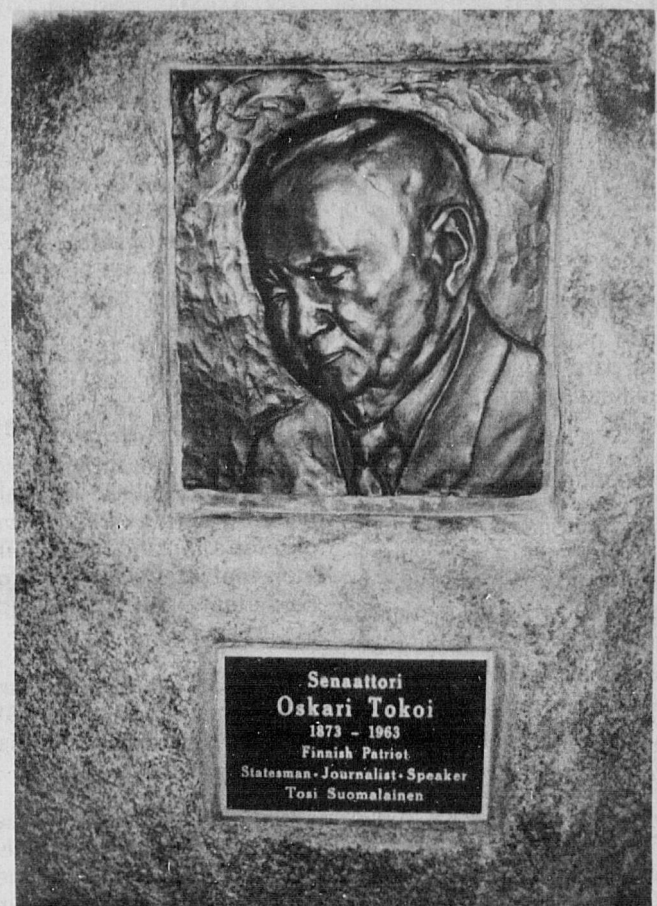
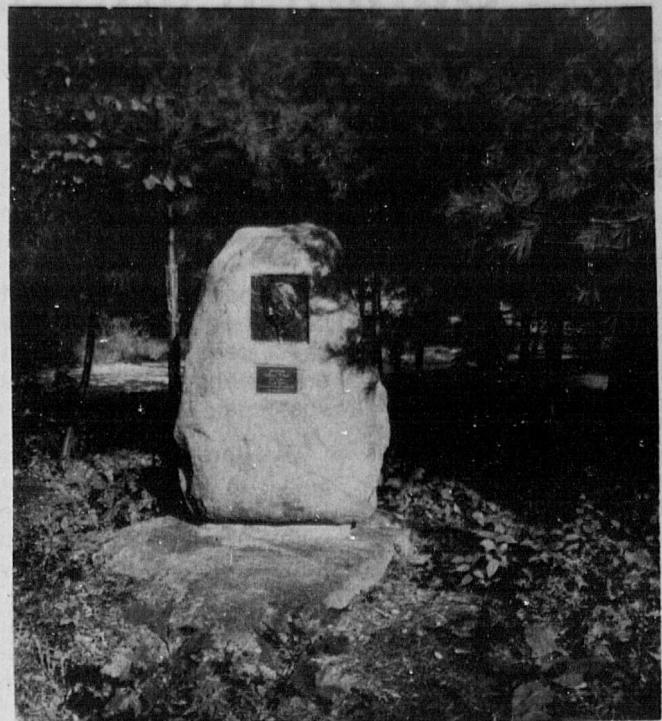
Drive home your best deal on a new car or truck. Take full advantage of rebates and sales. Then get your best deal on an automobile loan from Workers' Credit Union. Because anyone can apply for a loan at Workers' Credit Union.

In Touch with You.
for Over 75 Years

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

Equal Opportunity Lender. Life and disability insurance available. Rate subject to change without notice.

Tokoin muistomerkki valmis

FITCHBURG, MA - Saiman Puistoon toukokuussa pystytetty Oskari Tokoin muistomerkki on saanut plakaattinsa ja on siis saatu valmiiseen muotoonsa. Plakaatin teksti kertoo seuraavat tiedot Tokoista: Senaattori Oskari Tokoi, 1873-1963, Finnish Patriot • Statesman • Journalist • Speaker, tosi suomalainen. - Kuvanveistäjä Sirkka Höglund valmisti muistomerkkin reliefin muurari Raimo Ahdin toimiessa asentajana, Sponsorina toimi Finnish Cultural Center at Fitchburg State College, Finnish American Club of Saima luovutti muistomerkkikiven ja sijoituspaikan ja Fitchburgin Mayor's Council on the Arts auttoi rahoituksessa.

Kuvat: Sirkka Höglund

South, East, West, or North we have it covered!

Florida \$198 round trip

Finland \$568 plus tax round trip

Senior citizens don't forget your discounts.

Suomea puhutaan.

Call Arja Kangas today! (508) 792-6900

UNIGLOBE

Classic Travel

196 Boston Turnpike, Route 9
(Opposite Spags)
Shrewsbury, MA 01545

(fares are subject to change)

Suomen uutisia

Holkeri vieraili Englannissa

Pääministeri Harri Holkeri vieraili marraskuun alussa Englannissa pääministeri Margaret Thatcherin kutsusta.

Keskustelujen pääaiheiksi nousivat EY:n ja EFTA:n suhteet sekä Itä-Euroopan tapahtumat. Thatcherin lisäksi Holkeri tapasi muun muassa Englannin teollisuusministerin.

Holkeri vieraili myös Skotlannissa, missä hän tutustui suomalaisen paperitehtaan ja lounasti skottilaisten liikemiesten kanssa.

Vienti vaikeuksissa

Suomen viennin osuus maan kansantuotteesta on laskussa ja samaan aikaan tuonti jatkaa kasvuaan. Tämä on merkinnyt kauppataseen vajeen syventymistä.

Tilanteeseen ei asiantuntijoiden mukaan ole odotettavissa parannusta, koska vientiteollisuus pyörii jo nyt lähes täysillä, eikä Suomen teollisuus pysty vastaamaan kasvaneeseen kysyntään.

Asiantuntijoiden mukaan kotimaisen kysynnän kasvun pitäisi lähivuosina jättää hitaamaksi kuin kilpailijamaissa, muuten Suomesta ei riitä vientiä muihin maihin.

Tämän vuosikymmenen alussa viennin osuus bruttokansantuotteesta oli noin 30 prosenttia, mutta tänä vuonna se on enää noin 28 prosenttia.

Hinnat nousevat ennakoitua nopeammin

Kuluttajahinnat ovat nousseet edelleen selvästi arvioitua enemmän. Hinnat nousivat viime joulukuusta tämän vuoden syyskuuhun 5,6 prosenttia, kun virallinen ennuste viime joulukuusta kuluvan vuoden joulukuuhun oli 4,0%.

Kuluttajien menoja nosti ennen kaikkea asuminen. Maan kallein lääni on edelleen Uusimaa. Yllättäen Vaasan lääni osoittautui Lapin läänienkin halvemmaksi mm. liha- ja maitotaloustuotteissa.

Polttonesteitä myydään Helsingissä keskimäärin halvimmalla koko maassa. Lyijyttömän bensiinin keskihinta oli siellä 3,25 markkaa, eli 20 penniä halvempaa kuin kalleimmassa läänissä.

Ministereitä eronnut hallinto-neuvostoista

Suomen hallituksen eräitä jäseniä on pitkän ja julkisen keskustelun jälkeen eronnut eräiden yhtiöiden hallintoneuvostoista.

Ministereiden erot johtuvat siitä, että he ovat monasti joutuneet jäävänsä itsensä eli olemaan poissa kokouksesta, kun on käsitelty jotain tiettyä asiaa.

Ulkoministeri Pertti Paasio erosi Postipankin hallituksesta, toinen valtiovarainministeri Ulla Puolanne erosi Suomen Yritysrahaston hallintoneuvostosta, työministeri Matti Puhakka erosi Outo-kummun hallintoneuvostosta ja lisäksi opetusministeri Christoffer Taxell Effoan hallintoneuvostosta.

Monilla näistä yhtiöistä on ollut tekemistä Wärtsilän Meriteollisuuden kanssa.

Linkola lopettaisi metsäteollisuuden

Luonnonsuojelija-kalastajafilosofi Pentti Linkola on valmis lopettamaan koko Suomen metsäteollisuuden, koska metsurin työ on haitallista ja rikollista.

Linkolan mielestä Suomi ei elä metsästä, eikä metsätaloudella ole mitään tekemistä ihmisen ylläpidon kanssa.

Linkolan mukaan ajatellaan liian vähän luonnonsuojelun kääntöpuolta sitä, mitä metsien hakkaamisella saavutetaan.

Linkola vaatii metsien sataprosenttista rauhoittamista.

Suomen uutisia

Uusi yhtiö jatkaa Wärtsilä Meriteollisuuden telakoilla

Wärtsilä Meriteollisuuden raunioille on perustettu Masa Yards-niminen uusi yhtiö valmistamaan konkurssiin menneen telakan keskeneräiset laivat.

Valtio, Yhdyspankki, Postipankki, Wärtsilä ja Valmet allekirjoittivat uuden yhtiön perustamista ja konkurssin luottotappioiden jakamista koskevan sopimuksen kiivaiden neuvottelujen tuloksena.

Suurin osa Meriteollisuuden arvioituista 1,7 miljardin markan (\$370 miljoonaa) tappioista lankeaa Wärtsilä-konsernille. Sen luottotappioksi laskettiin 705 miljoonaa markkaa (\$157 miljoonaa).

Uuden telakkayhtiön toimitusjohtajaksi nimettiin Martin Saarikangas ja hallituksen puheenjohtajaksi Niilo Pellonmaa.

Pellonmaan mukaan ensimmäiset kuusi kuukautta ovat yhtiön kannalta kriittiset. Pitkän tähtäimen näkymiä Pellonmaa pitää hyvänä.

lonpää pitää hyvänä.

Muutama sata työttömäksi

Konkurssi luonnollisesti mäsensi telakoiden työntekijöitä. Osa pyrkii muualle töihin, osa haluaa jäädä. Lähes kaikille on luvattu töitä uudessa yhtiössä, mutta muutama sata telakkatyöläistä jäänee työttömäksi.

Töitä arvioidaan riittävän Helsingin telakalla yhdeksi ja Turussa kahdeksi vuodeksi.

Meriteollisuuden alihankkijat odottavat katkeroituneina ja vihaisinakin 200-300 miljoonan markan saataviaan konkurssipesästä. Koska myös Masa Yards tarvitsee alihankkijoiden palveluksia, se saattaa luotottaa joidenkin alihankkijoiden toimintaa, sanoo Pellonmaa.

Masa Yardsin osakepääoma on 370 miljoonaa markkaa (\$82 miljoonaa). Valtio ja SYP sijoittavat molemmat 100 miljoonaa, loput 170 miljoonaa jäävät muille osakkaille. Meriteollisuuden emoyhtiö Wärtsilä antaa uudelle yhtiölle 200 miljoonaa osakaslainan, äänioikeutta yhtiössä sillä ei ole.

Pellonmaan mukaan Masa Yards neuvottelee tilaajien kanssa, mitkä laivat rakennetaan ja mihin hintaan. Periaatteena neuvotteluissa on, että tilaukset eivät tuota tappiota.

Velkojat vaativat 17 biljoonaa

Wärtsilä Meriteollisuuden velkojat esittivät raastuvanoikeudessa vaatimuksensa, joiden yhteisarvo nousee noin 17 miljardiin markkaan (lähes \$4 biljoonaa).

Suurimman vaateen esitti amerikkalainen Carnival Cruise Lines -varustamo, joka on tilannut kolme risteilijää Meriteollisuudelta. Varustamon vaateet ovat yhteensä 6,5 miljardia markkaa (\$1.5 biljoonaa).

Masa Yardsin toimitusjohtaja Martin Saarikangas (vas.) ja hallituksen puheenjohtaja Niilo Pellonmaa selittävät suunnitelmiaan yhtiön Turun henkilöstölle.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$548 - LOS ANGELES \$648
TORONTO \$648**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -**

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Uusi talvisotakirja:

Haatajan mukaan Neuvostoliiton johtajilla oli ennen talvisotaa laajat ja oikeat tiedot Suomen johtomiesten mielitoista. Näiden tietojen perusteella Suomi näytti sisäisesti hyvin ristiriitaiselta.

Haataja kertoo, että esimerkiksi Mannerheim oli pari päivää ennen sodan puhkeamista Mainilan laukausten jälkeen jo pakannut laukkunsa lähteäkseen Ruotsiin. Kanaksen armeijan komentaja kenraaliluutnantti Hugo Österman kutsuttiin jo päämajaan ottamaan vastaan ylipäällikön tehtävät.

Kun presidentti Kyösti Kallio ilmoitti harkitsevansa eron myöntämistä Mannerheimille, sotamarsalkka alkoi itse perua erouhkaustaan. Haataja kertoo Kallion olleen oikeastaan ainoa poliittinen johtaja, joka loppuun asti piti kiinni siitä, että Mannerheimin on oltava ylipäällikkö.

Kallio ei niinkään arvioinut Mannerheimin sotilaallisia kykyjä, vaan Mannerheimin symboliarvoa sodan johtajana. Kallion mielestä vain Mannerheim saattoi koota upseerit, suojeluskunnat ja tavalli-

Mannerheim oli eroamassa ennen sotaa

Neuvostoliitolla oli ennen talvisotaa perusteltu syy uskoa, että Suomi hajoaa sisäisiin erimielisyyksiinsä, kunhan sitä vähän pelottelee.

Näin sanoo poliittisen historian tutkija Lauri Haataja, jolta on juuri ilmestynyt suomalaisten talvisodasta kirja "Kun kansa kokosi itsensä".

set reserviläiset eli puolustusvoimat yhteiseen taisteluun. Sodan sytyttyä Mannerheim unohtikin erouhkauksensa.

Talvisodan hengellä katetta

Haatajalla on ollut teostaan työsteessään käytettävissään alkuperäismateriaalia. Otto Wille Kuusisen kansanarmeijan perustamisesta ja toiminnasta. Hän on myös päässyt tutustumaan presidentti Kallion yksityisarkistoon.

Haataja on tullut siihen tulokseen, että talvisodan hengellä ja kansallisella yksimie-

lisytydellä on historiallista katetta. Ne olivat omana aikanaan poliittisia realiteetteja ja muokkasivat syvältä suomalaista ajattelua ja yhteiskuntaa.

Kun Neuvostoliitto oli hyökännyt ja perustanut Kuusisen hallituksen, kansa yhdistyi puolustamaan Suomea:

- Korkeimman valtionjohton näköalapaikalta tarkastellen ei voi välttää johtopäätöstä, että talvisodan hengellä ja kansallisella yksimielisyydellä on historiallista katetta. Ne olivat omana aikanaan poliittisia realiteetteja ja muokkasivat syvältä suomalaista ajattelua ja yhteiskuntaa, kirjoittaa Haataja.

laista ajattelua ja yhteiskuntaa, kirjoittaa Haataja.

Poliittinen kansanarmeija

Haataja selostaa kirjassa laajasti mm. Neuvostoliittoon luotua Suomen kansanarmeijaa. Nämä joukot perustettiin kansankomisaari Kliment Voroshilovin käskystä sen jälkeen kun Suomen ja Neuvostoliiton neuvottelut olivat marraskuussa 1939 katkenneet. Aseisiin kutsuttiin lähes 13,000 suomalaista tai suomensukuista miestä, ja heistä muodostettiin armeijakunta.

Suomen kansanarmeijalla oli poliittinen tehtävä. Sen tehtävänä oli luokkavihollisen lyöminen sen jälkeen kun Suomen vastarinta oli murtunut. Joukot oli sijoitettu valmiusasemiin rintamalla taistelevien neuvostojoukkojen taakse.

Kansanarmeijan oli määrä marssia Helsinkiin Viipurinlahden ylittävien ratsuväki- ja panssarijoukkojen kanssa. Suomalaisten vastarinta ei murtunut edes puna-armeijan Viipurinlahden yli tekemään hyökkäykseen. Talvisota päättyi maaliskuussa, mutta armeijakunnan tehtävä ei toteutunut. Niinpä se lakkautettiinkin 31. maaliskuuta.

Terveystenhuolto parantunut

Yleislääketieteen professorin Jorma Takalan mukaan keski-ikäisten miesten kuolleisuus Suomessa on vähentynyt. Tähän on päästy osaksi perusterveydenhuollon määrätietoisella kehittämisellä.

Myönteinen tulos on saavutettu keskimääräisiä eurooppalaisia kustannuksia halvemalla, sanoi Takala virkaanastujaisesityksessään Kuopion yliopistossa äskettäin.

Takala oli huolissaan Suomen terveydenhuollon tulevaisuudesta, koska nuoret lääkärit eivät enää ole riittävän kiinnostuneita hakeutumaan perusterveydenhuollon tehtäviin tai pysymään niissä.

Huomattava osa Suomen terveyskeskusten lääkärintiirtoista on vailla vakinaista hoitajaa. Samalla tuottavuus terveyskeskuksissa on laske- massa lääkärikäynnillä mitattuna, sanoi Takala.

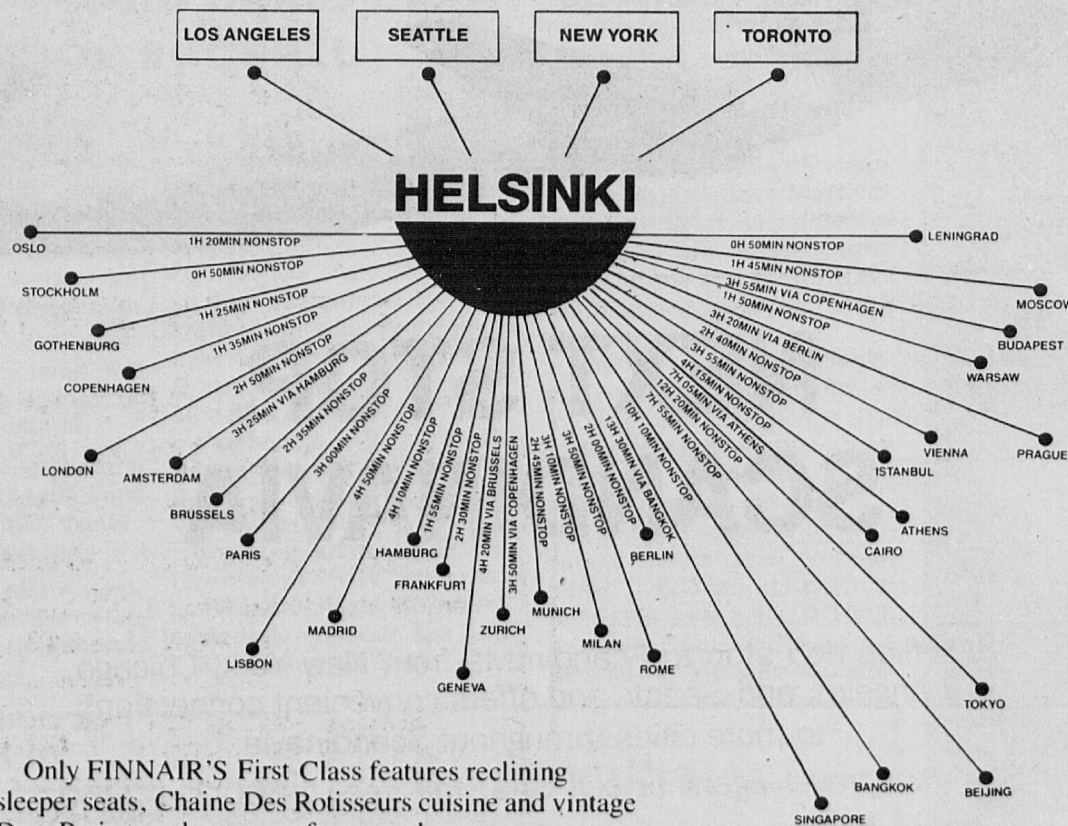
Väyrynen: petasin itselleni Moskovan-matkaa

Keskustan puheenjohtaja Paavo Väyrynen sanoo, että hän kirjoitti Ahti Karjalaiselle keskustelustaan lähetystöneuvos Viktor Vladimirovin kanssa varmistukseen itselleen ulkoministerivierailun Neuvostoliittoon.

Väyrynen esitti äskettäin selvityksen kohua herättäneestä kirjeestään eduskunnan perustuslakivaliokunnalle. Valiokunta pyysi Väyrysen selitystä kansanedustaja Kimmo Sasin (kok) aloitteesta. Muistutuskirjessä Väyrysen sanottiin vahingoittaneen Suomen etua keskustelemalla vieraan valtion lähettilään kanssa sisäpolitiikkaan vaikuttamisesta presidentinvaalien alla.

Väyrynen sanoi kirjoittaneensa keskustelustaan Vladimirovin kanssa Karjalaiselle, koska halusi saada myös Karjalaisen tuen Moskovan vierailulle.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O.Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Thatcher nyt epäsuosituin pääministeri 50 vuoteen

Margaret Thatcher on epäsuosituin Englannin pääministeri 50 vuoteen, ilmenee juuri julkistetusta mielipidetiedustelusta.

Vain 24 prosenttia kyselyyn vastanneista oli tyytyväisiä Thatcherin politiikkaan, kun taas 62 prosenttia vastaajista ilmoitti tyytymättömyytensä pääministerin toimiin.

Vielä syyskuussa Thatcheriin tyytyväisten äänestäjien määrä oli noin 38 prosenttia.

Independent-lehden teettämään tutkimukseen osallistui vajaa tuhat äänestysikäistä englantilaista.

Tutkimus tehtiin Englannin valtionvarainministeri Nigel Lawsonin äskettäin tapahtuneen eron jälkeen, joka vei hallituksen uskottavuuskriisiin.

Thatcherin lohdutukseksi ovat maan vaatturit valinneet hänet jälleen parhaiten pukeutuvaksi poliitikoksi.

Bofors-juttu kuumentaa Intian ja Ruotsin välejä

Marraskuun lopulla pidettäviin parlamenttivaaleihin valmistautuva Intian pääoppositiivipuolue on vaatinut hallitusta katkaisemaan diplomaattisuhteet Ruotsiin.

Syynä vaatimukseen on Ruotsin hallituksen äskettäinen ilmoitus, ettei se luovuta Intialle Bofors-asekauppaa koskevia luottamuksellisia tietoja.

Ruotsalaisen Bofors-yhtiön on epäilty antaneen jopa yli 25 miljoonan dollarin arvosta lahjuksia intialaispoliitikoille.

Chico Mendezin murhan takana salaliitto?

Brasilian sademetsien ja alkuperäiskansojen puolesta kamppailleen ekologin Chico Mendezin surman takaa on paljastumassa maanomistajien salaliitto. Hänen suunnitelmansa Brasilian sademetsävyöhykkeen tasapuoliseksi kehittämiseksi olisivat tienneet suurtilallisten toimien rajoittamista.

Uudet tutkimukset käynnistyivät jutun päättäjän Nilson Oliveiran saatua nimettömän salaliittoteoriaa tukevan viestin.

Japanilaiset valtaavat USA:n pilvenpiirtäjiä

Japanilainen sijoittajaryhmä on ostanut Texasin suurimmasta kaupungista Houstonista neljä ydinkeskustan pilvenpiirtäjää. Vähän aikaisemmin japanilainen Mitsubishi-konserni osti New Yorkin Manhattanilta useita pilvenpiirtäjiä käsittävän Rockefeller Centerin.

Nämä kaupat ovat tehneet selväksi, että japanilainen pääoma on tunkeutumassa voimallisesti Yhdysvaltain maaperälle.

Japanilaiset puolestaan pelkäävät, että kaksi lyhyen ajan sisällä toteutunutta mammuttimaista kiinteistökauppaa nostavat Yhdysvalloissa protektionistiset mielialat japanilaisia sijoittajia vastaan.

Japanilaiset ostivat Houstonin neljän pilvenpiirtäjän kiinteistöyhtiön osakekannasta 85 prosenttia. Kauppasumma oli 300 miljoonaa dollaria. Sijoittajaryhmän kokosi Japanin tunnetuin ja suurin kiinteistösiioittaja Taikichiro Mori.

Ryhmä perustelee kaupansa sillä, että Houston on toipumassa 1980-luvun öljyn hintojen laskun aiheuttamasta lamasta.

Kiinteistöalan asiantuntijat

kuitenkin epäilevät, että Houstonin pilvenpiirtäjien ostoa sisältää paljon suurempia riskejä kuin Rockefeller Center-kauppa.

Kiinteistökauppojen ohella amerikkalaisten itsetuntoa on koetellut kansallisen viihdeinstituutio Columbia Pictures Entertainmentin siirtyminen japanilaiselle Sony-konsernille. Sony maksoi Columbiasta 3,4 miljardia dollaria.

NL poistaa matkustusrajoitukset

MOSKOVA - Neuvostoliiton hallitus on tehnyt lakiehdotuksen, joka takaisi maan kansalaisille mahdollisuuden matkustaa ja muuttaa maasta vapaasti.

Lain mukaan maasta muut-tavan täytyy ennen lähtöään tulla hyväksytyksi toiseen valtioon, mikä tuottanee monille vaikeuksia, koska useat valtiot ovat rajoittaneet neuvostoliitolaisten vastaanottoa.

Nykyisin pelkästään Yhdysvaltoihin muuttaa 15.000 neuvostosiirtolaista kuukaudessa. Kymmeniä tuhansia pyrkii myös Länsi-Saksaan, Kanaan ja Australiaan.

Deng erosi viimeisestäkin virastaan

SHANGHAI - Kiinan 85-vuotias johtaja Deng Xiaoping on eronnut viimeisestä virallisesta virastaan, sotilaallisen komitean puheenjohtajuudesta.

Dengin seuraajaksi nimettiin kommunistisen puolueen puheenjohtaja Jiang Zemin.

Teoriassa 63-vuotias Zemin on puoluejohtajuutensa ja uuden nimityksensä ansiosta maan arvovaltaisin mies, mutta todellisuudessa hänen

asemansa on epävakaa pohjalla. Hän ei nauti laajaa kannatusta puolueessa sen enempää kuin sotilaspireissäkään, ja joidenkin arvioiden mukaan Zeng pysyykin asemassaan vain niin kauan kuin häntä tukeva Deng elää.

Asiantuntijoiden mukaan Deng jää todennäköisesti kullissien taakse vahvaksi vaikuttajaksi Kiinan johtoa ravistelevassa valtataistelussa.

Vasemmistokapinalliset hyökkäsivät Salvadorissa

SAN SALVADOR - Vasemmistokapinalliset ovat aloittaneet voimakkaimman hyökkäyksen kymmeneen vuoteen hallitusta vastaan maan pääkaupungissa ja useissa muissa kohteissa.

Farabundo Marti National Liberation Front, FMLN, pyrkii hyökkäyksellä todistamaan olevansa yhä varteenotettava voima, ja vahvistamaan kapinallisten asemia tulevissa neuvotteluissa.

Ensimmäisten kolmen päi-

vän aikana 189 sotilaa ja 202 kapinallisen kerrottiin kuolleen ja satojen haavoittuneen taisteluissa.

Diplomaattien mukaan hallitus suunniteli laajaa vastahyökkäystä keskiluokan asuma-alueille, missä FMLN pitää tukikohtiaan.

Pääkaupungin liikkeet ja kaupat olivat suljettuina taistelujen vuoksi ja asukkaat pyysivät kodeissaan.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES